პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

1977
პარასკევი
7
ოქტომბერი
№ 235
(16975)
ფასი
2 კაპ.
1977

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

საქართველოს სსრ ხელოვნების მოსაკოვებლად

ბათუმის ელექტრომექანიკური ქარხნის კოლექტივის გადაწყვეტილებაა იბრძოლოს იმისათვის, რომ ქარხანას მოუპოვოს სსრ კავშირის კონსტიტუციის სახელობის საწარმოს სპატიო წოდება.

სურათზე: ბათუმის ელექტრომექანიკური ქარხნის მოწინავენი, რომლებიც 1978 წლის ანგარიშში მუშაობენ. მარცხნიდან მარჯვნივ: ბრიგადირი მ. ტრიგუბოვი, მღარავი ნ. კალანდაძე, ბრიგადირი ე. გალუსტიანი, მბურღავი ნ. გოგუაძე, ამწყობ-ზეინკალი ო. კოკვაძე.

ნ. ანასტასიევის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

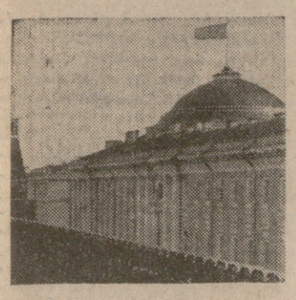

კონსტიტუციის შემოქმედი ხალხია

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეშვიდე სესია

5 ოქტომბრის დილის სხდომაზე ბევრმა ორატორმა აღნიშნა, რომ კომუნისტური პარტიის უდიდესი დამსახურებაა ქვეყანაში ეროვნული საკითხის გადაწყვეტა. საბჭოთა ყაზახეთი ლენინური ეროვნული პოლიტიკის გამარჯვების ცოცხალი ნიმუშია. რესპუბლიკაში, როგორც ყაზახეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ დეპუტატმა ხ. ბ. ნიაზბეკოვმა თქვა, ერთიან ოჯახად მეხოლიები ასზე მეტი ერისა და ეროვნების წარმომადგენელთა შორის შესანიშნავი ურთიერთობა დამყარდა. ეს არის მეგობრობის, ამხანაგობისა და ძმობის ურთიერთობა. მეფის რუსეთის ოდესღაც ნამორჩენილი განპირა მხარე ყაზახეთი, რომლის მოსახლეობა თითქმის მთლიანად უწიგნური იყო. საბჭოთა ხელისუფლების წლებში ადაოდენ ახალგაზრდა ადამიანებმა მიიღეს ჩვენი ეპოქის უდიდეს დოკუმენტს — ახალი კონსტიტუციის პროექტს.

საბჭოთა ხელისუფლების წლებში, თქვა მან, უმაგალითოდ აყვავდა მეცნიერება და განათლება. კონსტიტუციის პროექტში ჩაწერილია, რომ ყველა მოქალაქისათვის შემოიღებულია სავალდებულო საშუალო განათლება, რომ საჭიროა მოსწავლეთა შრომითი მომზადება და პროფესიული ორიენტაცია, ჩაწერილია თითეულს მიერ მოწოდებისა და უნარის მიხედვით პროფესიის არჩევის უფლება. საბელმძღვანელოებით მოსწავლეთა უფასო უზრუნველყოფა. ჩვენ თვალწინ გეგანტურად იზრდება ქვეყნის სულიერი პოტენციალი. ახლა განვითარებული სოციალიზმის ეს უდიდესი მიღწევა ახალი კონსტიტუციით დამკვიდრდება.

იგი ფართო პერსპექტივებსა და შესაძლებლობებს გვიხსნიდა — უფრო თავდადებით და ნაყოფიერად ემსახუროთ ხალხს, კომუნიზმის შენებლობის საქმეს.

ლენინურმა კომკავშირმა, მთეპარტიის კურსს — საბჭოების როლის შემდგომი გაძლიერების კურსს.

სულ სხვადასხვა ადამიანები გამოვიდნენ სესიის ტრიბუნიდან — ესენი იყვნენ მუშათა კლასის წარმომადგენები, სოფლის მშრომელები, პარტიული, საბჭოთა, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ხელმძღვანელები, კულტურის მოღვაწეები. და ყველას სიტყვაში იკრძნობოდა სიამაყე ჩვენი საბჭოთა სამშობლოსადმი, რომელიც მტკიცედ ადგას კომუნიზმის მშენებლობის გზას. ისინი ბულშევიკურ მადლობას მოახსენებდნენ ლენინურ პარტიას — ყველა ჩვენი გამარჯვების სულისჩამდგმელსა და ორგანიზატორს.

პოლტავის ოლქის გადაიჩის საბჭოთა კავშირის გმირის ე. პ. კოზერენკოს სახელობის სოფლის ინტერნატის დირექტორმა დეპუტატმა მ. კ. ანდრიეშკომ თქვა, რომ საბჭოთა მასწავლებლების მილიონიანი არმია ერთსულოვნად იწონებს ჩვენი ეპოქის უდიდეს დოკუმენტს — ახალი კონსტიტუციის პროექტს.

საბჭოთა ხელისუფლების წლებში, თქვა მან, უმაგალითოდ აყვავდა მეცნიერება და განათლება. კონსტიტუციის პროექტში ჩაწერილია, რომ ყველა მოქალაქისათვის შემოიღებულია სავალდებულო საშუალო განათლება, რომ საჭიროა მოსწავლეთა შრომითი მომზადება და პროფესიული ორიენტაცია, ჩაწერილია თითეულს მიერ მოწოდებისა და უნარის მიხედვით პროფესიის არჩევის უფლება. სახელმძღვანელოებით მოსწავლეთა უფასო უზრუნველყოფა. ჩვენ თვალწინ გეგანტურად იზრდება ქვეყნის სულიერი პოტენციალი. ახლა განვითარებული სოციალიზმის ეს უდიდესი მიღწევა ახალი კონსტიტუციით დამკვიდრდება.

იგი ფართო პერსპექტივებსა და შესაძლებლობებს გვიხსნიდა — უფრო თავდადებით და ნაყოფიერად ემსახუროთ ხალხს, კომუნიზმის შენებლობის საქმეს.

ლენინურმა კომკავშირმა, მთელმა საბჭოთა ახალგაზრდობამ ჩვენი დიდი სოციალისტური სამშობლოსათვის უდიდესი სიამაყის გრძნობით აღიქვა ამ ისტორიული სესიაზე ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მიერ გაკეთებული ღრმაშინაარსიანი, საპროგრამო, რევოლუციური ოპტიმიზმითა და კომუნისტური რწმენით აღსავსე მოხსენება, განაცხადა სრულიად საკავშირო ალკკ ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა დეპუტატმა ბ. ნ. პასტუხოვმა. 46 მილიონზე მეტმა ქალაშვილმა და ჰაბიბამ მიიღო მონაწილეობა კომკავშირულ კრებებში, პლენუმებსა და აქტივებში, რომლებზეც მზრუნველად დაუჭირეს მხარი და ერთსულოვნად მოიწონეს სსრ კავშირის ძირითადი კანონის პროექტი.

კონსტიტუციის პროექტის განხილვამ, დიდი ოქტომბრის მე-60 წლისთავისადმი მზადებამ მძლავრი შემოქმედებითი აღმავლობა მოიტანა ახალგაზრდობის შრომითს და პოლიტიკურ აქტიურობას. ალკკ XXV ყრილობის გადაწყვეტილებათა წარმატებით შესრულებისათვის ბრძოლაში. ფართოდ გაჩაღებულია პატრიოტული მოძრაობა „ეფექტიანობისა და ხარისხის ხუთწლეულს — ახალგაზრდობის ენთუზიაზმი და შემოქმედება!“. ორი მილიონი კომკავშრელი ოქტომბრის იუბილეისათვის შესრულებს ხუთწლედის ორი წლის გეგმებს.

ორატორმა შემდეგ დაახასიათა ამოცანები, რომლებიც კომკავშირის წინაშე დგას, და თქვა, რომ ჩვენი ქვეყნის ახალგაზრდა თაობა მტკიცედ განახორციელებს დიდი საბჭოთა კონსტიტუციას, მთელ თავის ძალ-ონონს, ცოდნასა და ენერგიას მოახმარს ოქტომბრის საქმეს, კომუნიზმის საქმეს.

კრასნოიარსკის მშრომელთა დეპუტატების სამზარეო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარემ დეპუტატმა ნ. თ. ტატარჩუკმა ილაპარაკა შრომითი ენთუზიაზმის მასობრივ გამოვლინებებზე, რომლებთანაც ალინიშნა მზარეულ საიბილოო დამკვრელლარი ვახტი. სსრ კავშირის კონსტიტუციის პროექტის განხილვა. ფართო გაქანებამ მიიღო, კერძოდ, მოძრაობას დევიზით „მივცეთ სამშობლოს მეტი პროდუქცია მეათე ხუთწლედის საწარმოო სიმძლავრეთა ეფექტიან ამოქმედებისა და ათვისების გზით!“.

პატრიოტულ წამოწყებათა განვითარებაში დიდმნიშვნელოვანი როლი განეკუთვნებოდა ალუმინიერ საბჭოს. უკანასკნელ წლების მანძილზე შესამჩნევად გაძლიერდა მათი როლი. თავიანთ პრაქტიკულ საქმიანობაში ისინი ფართოდ ეყრდნობიან წარმოების მოწინავეებსა და ნოვატორებს, მრავალრიცხოვან აქტივს. სწორედ ეს არის ჩვენი სოციალისტური დემოკრატია მოქმედებაში, განაცხადა ორატორმა.

მის აზრს მხარი დაუჭირა ვოროდნოს ოლქის სლონიმის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარემ დეპუტატმა კ. ი. ლუშნეკინმ. მან ხაზი გაუსვა, რომ სოციალისტური დემოკრატიის მკაფიო გამოვლინებაა ძირითადი კანონის პროექტში ჩაწერილი დებულება სახალხო დეპუტატების საბჭოების, როგორც სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოების ერთიანი სისტემის შესახებ.

ჩვენი ქვეყნის კონსტიტუცია, რომელსაც დიდი ოქტომბრის მე-60 წლისთავის წელს ვიღებთ, თქვა დეპუტატმა, ჩვენი საზოგადოების ეკონომიკური და სოციალური პროგრესის ახალ ჰორიზონტებს გვიხსნაკენ. პრინციპული მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ კონსტიტუციურად გამყარდება კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელი და წარმმართველი როლი. ლენინის პარტიასთან არის დაკავშირებული საბჭოთა ხელისუფლების წლებში მიღწეული ყველა ჩვენი წარმატება. ყველა სოციალური და ეკონომიკური მონაპოვარი.

კომის ასპირანტმა თვანერის ქარხნის დამკვრელმა ზ. დ. ოდიცოვამ ადგილი აღნიშნა მიკრესი მუხლის განსაკუთრებული მნიშვნელობა, სადაც ჩაწერილია, რომ საბჭოთა საზოგადოების ხელმძღვანელი და წარმმართველი ძალა, მისი პოლიტიკური სისტემის, ყველა საბჭოსმწყობი და საზოგადოებრივი ორგანიზაციის ბირთვია საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია. პარტიის ხელმძღვანელობით ჩვენს ქვეყანაში ყველგან ულდიდესი გარდაქმნები მოხდა.

დეპუტატმა ილაპარაკა თავის საწარმოს ტექნიკურ და სოციალურ განვითარებაზე, ხასიათმოუმეგებელი ფასებზე, ფასსრულ კი მხურვალედ დაუჭირა მხარი დეპუტატთა წინადადებას, ქვეყნის ძირითადი კანონის მიღების შესახებ.

ისევე როგორც ყველა საბჭოთა ადამიანი, მწერლები, კულტურისა და ხელოვნების მოღვაწეები სულოთა და გულით უჭერენ მხარს ახალ ძირითად კანონს. განსაკუთრებული ინტერესით აღიქვამენ ისინი სსრ კავშირის კონსტიტუციის იმ მკაფიო სტრიქონებს, სადაც ზუსტად არის განსაზღვრული საბჭოთა სახელმწიფოს მიზანი მოქალაქეთა მიერ შემოქმედებითი ძალების, უნარის, ნიჭის განვითარებისა და გამოყენების სფეროში. ეს თქვა სესიაზე ეროსეთის სსრ მწერალთა კავშირის გამგეობის თავმჯდომარემ დეპუტატმა ხ. ვ. მიხალკოვმა.

— ჩვენ ვიცით, — თქვა მან,— თუ რა ამოუწურავი შესაძლებლობანია საბჭოთა კავშირში შემოქმედებისათვის. განვითარებული სოციალიზმის პირობებში, მწერალი, მისი შრომის ინდივიდუალური შრომის ხასიათის მიუხედავად, წუთითაც კი არ გრძნობს სულის მარტოობას. საერთო-სახალხო საქმეში მონაწილეობის ბედნიერი და ემოციონალური გრძნობა შთაგონებს მას. მწერალმა ალგად იცის, რომ საინტერესო წიგნი კითხვის მოყვარეთა მხოლოდ ინწრო რიგიული წრისათვის კი არ არის განკუთვნილი. არამედ მილიონობით ადამიანისათვის. ეს შობს მწერლის მაღალ მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობას თავისი შემოქმედებისათვის. ამაღლებს მისს. როგორც კომუნისტური იდეების აქტიორი. მგზნებარე პროპაგანდისტის როლს.

(გაგრძელება მე-2 გვ.)

შრომით ვაღიდოთ საამფოგლო!

მეშახტეთა გულისთქმა

ტყიბული. ჩვენი რესპუბლიკის ქვანახშირის მრეწველობის ფლაგმანის — ლენინის სახელობის შახტის მუშა-მოსამსახურეთა შორის ცხოველი ინტერესი გამოიწვია სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის, საკავშირო სტაციონ კომისიის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენებამ სსრ კავშირის მეცხრე მოწვევის ხუთწლედის გარდაქმნები მოხდა.

ლენინის ტუნელიერ და სოციალურ განვითარებაზე, ხასიათმუმუშევებელ და ბინა, კეთილმოწყობაზე, ფასსრულ კი მხურვალედ გაუჭირა მაური ლენინური ინიციატივა წინადადებას, ქვეყნის ძირითადი კანონის მიღების შესახებ.

ალეგე როგორც ყველა საბჭოთა ადამიანი, მწერლები, კულტურისა და ხელოვნების მოღვაწეები სულოთ ლ. ი. ბრეჟნევთან თავის გამოსვლაში, რომ ძირითადი კანონის შემოქმედია მთელი საბჭოთა ხალხი. სწორედ ამიტომ მივიღეთ ისეთი ძირითადი კანონი, როგორსაც ველოდით. მე, რიგითი მეშახტე მოხარული ვარ, რომ წლად მხედა დიდი ბედნიერება და მოვეწვარი ასეთ ისტორიულ მოვლენას. **ამიტომ მინდა ვიმუშაო უფრო უკეთესად, უფრო ნაყოფიერად, მეტი სარგებლობა მოვუტანო ხალხს და საშობლოს.**

ამჟამად ჩვენი ბრიგადა მომავალი წლის ანგარიშში მუშაობს. პირობას ვიღებთ: ბრიგადის ხუთწლედს შევასრულებთ ოთხ წელწადში.

ს. ბირკაია,
ტყიბულის ლენინის სახელობის შახტის ბრიგადირი.

სიხარულის გრძნობით

ქიმიკოსები. ისევე როგორც ინფორმატორი რუსთავის საწარმოთა სხვა კოლექტივები უდიდესი ინტერესითა და უურადღებით ვაღევნებთ თვალს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეშვიდე რიგგარეშე სესიას, რომელიც კრემლის ოქროს სასახლის სხდომათა დარბაზში მიმდინარეობს.

ახალ კონსტიტუციაში ასახულია საბჭოთა მოქალაქის ყველა დიადი უფლებები, რომელიც ჩვენი ქვეყნის მშრომელებს მიერ სამოცი წლის მანძილზე ლენინური პარტიის ხელმძღვანელობით არის მოპოვებული და საკანონმდებლო წესით განმტკიცებული. ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენებამ ახალი შრომითი აღმავლობა გამოიწვია ჩვენს კოლექტივში. ყველამ ახალი ვალდებულება იკისრა. მე ვადაწყვეტე სესიის მუშაობის დღეები განსაკუთრებული მაღალი შრომითი მაჩვენებლებით აღმენიშნა და ამ პერიოდში დავალების გადამეტებით ერთი ტონა კაპრონის ძაფი დამეშზადებინა. ვალდებულებას წარმატებით ვასრულებ.

გ. ქარჩავა,
რუსთავის ქიმიური ბოჭკოს ქარხნის მგრეხავი, ოქტომბრის რევოლუციის ორდენის კავალერი.

მტკიცე სიტყვა

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე სესიისადმი მიძღვნილი ხალხმრავალი მიტინგი გაიმართა თბილისის ოქტომბრის „ისნის“ მეთაურ საწარმოში.

იგი გახსნა გაერთიანების პარტიული კომიტეტის მდივანმა ვ. სარიბეკოვმა. მიტინგზე სიტყვებით გამოვიდნენ ბრიგადა ელექტრომავალი, სსრ კავშირის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი ვ. ბიმბისთაველი, გაერთიანების გენერალური დირექტორი ვ. ნადირაშვილი, კომკავშირულ-ახალგაზრდული ბრიგადის ხელმძღვანელი ი. ნაგოგა. საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ი. დათვიაშვილი, გაერთიანების კომკავშირის კომიტეტის მდივანი ვ. კელენჯრიძე, მათ აღნიშნეს, რომ საწარმოს კოლექტივმა დავალების გადაჭარბებით 50 ათასი წყვილი თეხსაცმელი გამოუშვა. ამასთან გადაჭარბებით შესრულდა ხარისხისნიშნიანი და „ს“ ინდექსიანი ნაწარმის წარმოების ვალდებულებაც.

მიტინგის მონაწილეებმა მთლიანად და საესებით მოიწონეს ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენება. მათ დიდი აღფრთოვანებით მიიღეს მოსალმება სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნისადმი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევისადმი. (საქინფორმი).

გეგმა შესრულდა, რითველი გრძელდება

საუბარი საქართველოს კომპარტიის მარნეულის რაიკომის პირველ მდივანთან რ. მემარნიშვილთან

რთველი ჯერ არ დამთავრებულა, მაგრამ მარნეულელმა მევენახეებმა სახელმწიფოსათვის ყურძნის მიყიდვის გეგმა უკვე შესრულეს. მათ გეგმით გათვალისწინებული 16.150 ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს მარანში 16.181 ტონა ყურძენი მიიტანეს.

— ჩვენი ქვეყნის ახალ ძირითად კანონში, რომელსაც მიიღებს სსრ კავშირის მეცხრე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე მეშვიდე სესია, — თქვა ჩვენს კორესპონდენტთან საუბარში პარტიის მარნეულის რაიკომის პირველმა მდივანმა რ. მემარნიშვილმა, — ამიტომ არის, რომ ჩვენმა მევენახეებმა დამკვრელური შრომით გამოხატეს ის დიდი მოწონება, რომელიც მათმა ახალი კონსტიტუციის პროექტმა გამოიწვია.

სახელმწიფოსათვის ყურძნის მიყიდვის გეგმის შესასრულებლად თითქმის ყველა მეურნეობამ ენერგიული ომრომა. მაგრამ ვინაიდან ასეთ ინფორმაციას ისახელეს თავი ალვეთის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის მეშვერეებმა (დირექტორი — გ. ქათამაძე, პარტკომის მდივანი — ს. იოსებოვი). მათ რეალის ორგანიზებულად ჩატარებისათვის რაიონში დაწესებული ვარდამავალი წითელი დროშა არაერის დაუთმეს და გეგმის გადამეტებით სახელმწიფოს 205 ტონა ყურძენი მიჰიღეს.

გეგმით გათვალისწინებული 600 ტონის ნაცვლად სახელმწიფო მარანს 812 ტონა ჩაბარა წერეთლის მებოსტნეობის საბჭოთა მეურნეობამ (დირექტორი — მ. შუბითიძე, პარტკომის მდივანი — ნ. ტაბატაძე). ამ მეურნეობამ ყველას აჯობა ყურძნის საუბალო ჰექტარიდან ნაკრები მოსავლიანობით. თუ რაიონში ჰექტარზე მიღებული 60 ცენტნერი, წერეთლის მეურნეობაში ეს მაჩვენებელი 83 ცენტნერს აღემატება.

ყურძნის დამზადების გეგმა ასევე გადაჭარბებით შესრულა თამარისის სახელმწიფო სანერგე მეურნეობამ (დირექტორი — ჯ. რამიშვილი, პარტბიუროს მდივანი — ჯ. დარსაველიძე).

რთველში მაღალორგანიზებული შრომა გვიჩვენეს თამარისის მეურნეობის კომუნისტებმა, რომლებმაც სანამშოდ მოაწყვეს სოციალისტური შეჯიბრება. პირველ ადგილზე გამოსულმა ბრიგადამ (ხელმძღვანელი — ზ. ტარგონიძე) საშუალოდ ჰექტარზე 157 ტონა ყურძენი მიიღო.

ჭრებას იმსახურებენ ყოლარისა და ალვალის ღვინის ქარხნების კოლექტივები. რომლებმაც უზრუნველყვეს ყურძნის შეფუთრებული მიღება და გადამუშავება.

მადლიერებით უნდა მოვიხსენიოთ ალრიცვა ინდივიდუალური ჩამბარებლები წერეთლის მეურნეობიდან — ვანო ხარშილაძე (ჩაბარა 9 ტონა), ეფროსინე ხიხაძე (5 ტონა), ნოდარ ტაბატაძე (3 ტონა), სოფელ ორკონეოიძიდან — ოვანეთ შუბითიძე (3,4 ტონა), ალუქსანდრე ახუთელიძე (5 ტონა), დავა შუმიანიდან — სოფელი ბაგოსიანი (5,5 ტონა), გიორგი ნაკაგოსიანი (5,3 ტონა) და სხვები.

რთველი გრძელდება.

მარნეულელი მშრომელები, რომლებიც სულ ოთხრო მძლავრად აჩაღებენ სოციალისტურ შეჯიბრებას ოქტომბრის რევოლუციის მე-60 წლისთავის ღირსეულ შეხვედრისათვის, წარმატებით შეასრულებენ ადრეული სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტების დამზადების დავალებებს.

რაც შეიძლება მეტი ყურძენი — სამშობლოს მარანში!

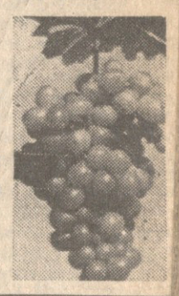

რითველს — ტემპი!

„სამრეწველოს“ ცნობებით მოკრეფილია 6 ოქტომბრისათვის (ტონა)

რაიონები	გეგმა	ვალდებულება	% ოქტომბ. მოკრეფილია	მოკრეფილია რთველის დასაწყისიდან
გურჯაანის	88000	100000	233	80905
თელავის	53500	55000	—	45169
სიღნაღის	31000	35000	263	26485
ყვარლის	29000	32000	11	21058
ახმეტის	26000	26000	93	17266
საგარეჯოს	20310	23000	359	12187
წითელწყაროს	19000	22000	—	22489
მარნეულის	16150	16500	5	16177
ბოლნისის	10000	11000	—	11482
გარდაბნის	9000	9500	434	5035
ლაგოდეხის	9000	9000	—	5752
მცხეთის	9000	9000	478	4558
კასპის	7600	7600	413	764
დუშეთის	1850	1850	55	224
თეთრი წყაროს	1500	2000	53	1573
ზესტაფონის	21050	26000	2	261
თერჯოლის	17300	22000	22	142
მაიაკოვსკის	14500	16000	—	183
ვანის	15100	16000	55	55
საჩხერის	5500	6200	101	1141
ხაშურის	5310	5310	174	1403
წყალტუბოს	3300	3600	4	14
ჩოხატაურის	2400	2600	8	50
სამტრედიის	1700	2100	2	5
ჭიათურის	1700	2100	17	6
წულუკიძის	660	800	4	4
მახარაძის	500	500	6	4
ტყიბულის	350	400	1	1
ლანჩხუთის	80	150	—	1
ორჯონიკიძის	5000	5100	19	11
ამბროლაურის	3050	3300	191	71
ცაგერის	4035	4100	55	5
სულ საქართველოში	455000	500000	3058	27562

სსრ კავშირის კონსტიტუციის საბოლოო ტექსტის მოსამზადებელი სარედაქციო კომისიის სხდომა

6 ოქტომბერს კრემლში გაიმართა საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) საბოლოო ტექსტის მოსამზადებელი სარედაქციო კომისიის სხდომა. სხდომას თავმჯდომარეობდა სარედაქციო კომისიის თავმჯდომარე, სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ი. ბრეჟნევი.

სხდომის გახსნისას ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა თქვა, რომ დღეს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე სესიაზე დამთავრდა კონსტიტუციის პროექტის განხილვა. ატმოსფერო, რომელიც სკკ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმსა და სესიაზე სუფევდა კონსტიტუციის პროექტის განხილვისას, ხაზგასმით აღნიშნა ლ. ი. ბრეჟნევმა, ღრმა ოპტიმიზმს გვინერგავს. სესიაზე გამოსულმა ამხანაგებმა ერთხმულოვნად დაუჭირეს მხარი კონსტიტუციის პროექტს. ამასთანავე დეპუტატებმა შეიტანეს ზოგიერთი შესწორებანი და დამატებანი. ჩვენმა კომისიამ, თქვა ლ. ი. ბრეჟნევმა, საბოლოო რედაქცია უნდა გაუკეთოს კონსტიტუციის პროექტს და დასამტკიცებლად წარუდგინოს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიას.

შემდეგ სესიაზე გამოვიდა ხუკა ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი. ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ამხ. ბ. ნ. პონომარიოვი. მან გააშუქა კონსტიტუციის პროექტის ტექსტის იმ შესწორებათა შინაარსი, რომლებიც დეპუტატებმა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიის მუშაობის დროს შემოიტანეს.

სარედაქციო კომისიამ განიხილა ეს შესწორებანი და მიიღო შესაბამისი რეკომენდაციები.

კომისიამ ერთხმად გადაწყვიტა კონსტიტუციის პროექტის ტექსტი სათანადო შესწორებებითა და დამატებებით დასამტკიცებლად წარუდგინოს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე მეშვიდე სესიას.

(საკდესი).

ანგოლის განთავისუფლების სახალხო მოძრაობის თავმჯდომარეს, ანგოლის სახალხო რესპუბლიკის პრეზიდენტს ამხანაგ ანტონიო აგოსტინიო ნეტოს

სსრ კავშირისა და ანგოლის მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულების დადების პირველი წლისთავის გამო გულითად მოლოცვას გითვლით თქვენ და მეგობარ ანგოლელ ხალხს საბჭოთა ხალხის სახელით და პირადად.

მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულების დადება ადასტურებს საბჭოთა კავშირისა და ანგოლის სახალხო რესპუბლიკის თანასწორუფლებიანობას, სუვერენიტეტის, ტერიტორიული მთლიანობის, ურთიერთპატივისცემის, ერთმანეთის საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის ურთიერთრთობას. ხელშეკრულება შეესაბამება საბჭოთა კავშირისა და ანგოლის ხალხთა ძირეულ, ხანგრძლივ ინტერესებს. მან დაამკვიდრა ჩვენს ქვეყნებს შორის შექმნილი მეგობრობისა და ყოველმხრივი თანამშრომლობის ურთიერთობა და ახალი ეტაპი დაიწყო მის შემდგომ განვითარებაში.

საბჭოთა კავშირ-ანგოლის ხელშეკრულებას დიდი საერთაშორისო მნიშვნელობაც აქვს. იგი იმსახურება მშვიდობის, დაძაბულობის შენელების, ხალხთა ურთიერთგაგების, თანასწორუფლებიანი საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარების მიზნებს. ავრეთვე ანტიიმპერიალისტურია, ანტიკოლონიური ძალების შეკავშირების გამოცხადებას.

გამოთქვამ რწმენას, რომ ჩვენი სახელმწიფოებისა და ხალხების მჭიდრო მეგობრობა და ნაყოფიერი თანამშრომლობა განმტკიცდება და გათართოვდება ხელშეკრულების შესაბამისად საბჭოთა კავშირისა და ანგოლის ხალხთა ინტერესებს, დედამიწაზე მშვიდობის, თავისუფლებისა და პროგრესის საქმის ინტერესებისათვის.

სულითა და გულით გისურვებთ, ამხანაგო ნეტო, ჯანმრთელობას და შემდგომ წარმატებებს თქვენს პასუხსაგებ მოღვაწეობაში ანგოლელი ხალხის საკეთილდღეოდ.

პატივისცემით **ლ. ბრეჟნევი.**

გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარეს ამხანაგ ერიხ ჰონეკერს

გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ამხანაგ ვილი შტოფს

ძვირფასო ამხანაგებო!

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს და მთელი საბჭოთა ხალხის სახელით თქვენ, გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოსა და მინისტრთა საბჭოს, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთელ ხალხს გულითადად გილოცავთ და ყოველივე საუკეთესოს გისურვებთ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის შექმნის 28 წლისთავის გამო.

გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის — გერმანიის მუშათა და გლეხთა თავისუფლებისმოყვარე სახელმწიფოს შექმნა მშვიდობისა და სოციალიზმის სასარგებლოდ ევროპაში მთელი ეთარების ძირეული შეცვლის ერთ-ერთი დიდმნიშვნელოვანი გამოვლინება გახდა.

მოკლე ისტორიულ ადიაში რესპუბლიკის მოშრომლმა და გლეხებმა, მშრომელმა ინტელიგენციამ თავიანთი ნაკადი ავანგარდის — გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ხელმძღვანელობით სსრ კავშირთან და სხვა სოციალისტურ ქვეყნებთან ძმური კავშირით დიდი წარმატებანი მოიპოვეს სოციალისტურ მშენებლობაში, საზოგადოებრივი ურთიერთობის სრულყოფაში, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებაში. ეს მიღწევები საუკეთესოდ მოწმობენ 28 წლის წინათ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ხალხთა მეგობრობა და შეკავშირება. 1973 წლის 7 ოქტომბრის ხელშეკრულების შესაბამისად ღრმავდება და სულ უფრო მრავალმხრივი ხდება ჩვენი პარტიათშორისი და სახელმწიფოთა შორისი კავშირურთიერთობა. თანა თ ა ნ ა მ შ რ ო მ ლ ო ბ ა სოციალისტური და კომუნისტური მშენებლობის გეგმების განხორციელებაში. ჩვენ დიდად ვაფასებთ, რომ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მოქალაქენი ემზადებიან საბჭოთა ხალხისა და მთელი მშრომელთა მშრომელთა დიდ დღესასწაულ — ოქტომბრის მე-60 წლისთავს შეხვედნენ როგორც საკუთარ დღესასწაულს.

სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის პრინციპების ერთგული გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა აქტიურად უწყობს ხელს მომძე სახელმწიფოების თანამეგობრობის განმტკიცებას, თავისი მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს ეკონომიკური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნების სოციალისტური ეკონომიკური ინტეგრაციის კომპლექსური პროგრამის განხორციელებაში, ვარშავის ხელშეკრულების ორგანიზაციის საქმიანობაში. სოციალისტური თანამეგობრობის ქვეყნებთან მჭიდრო ურთიერთთანამშრომლობით გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა დაუცხრომლად იბრძვის დაძაბულობის შენელების ბოლოდროინდელ ინიციატივებისათვის, ევროპაში ომისშემდგომ სასაზღვრო ტერიტორიულ ცვლილებებს ეხებოდა. ეს ეხებოდა ბერლინ-ოდერ-ნეისეს ხაზს, ბერლინ-ოდერ-ნეისეს ხაზს, ბერლინ-ოდერ-ნეისეს ხაზს,

დეპუტატ ე. ა. შევარდნაძის გამოსვლა

(თბილისის ლენინის საარჩევნო ოლქი, საქართველოს სსრ)

ამხანაგო დეპუტატებო! ღრმად სიმბოლურია, რომ დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის სახელოვანი იუბილე დაემთხვა ისტორიული მნიშვნელობის მოვლენას — სსრ კავშირის ახალი კონსტატუციის მიღებას.

დიდმა ოქტომბერმა საბჭოთა ხალხის ყოველი თაობა რევოლუციურ თაობად გადააქცია და მას მსოფლიოს ნამდვილი რევოლუციური გარდაქმნის დიადი პერსპექტივები დაუსახა. ახალი კონსტიტუციის მიღების დღე სამუდამოდ დაახსოვდება კაცობრიობას.

ამხანაგ ლეონიდ ილიჩს ძე ბრეჟნევის მოხსენება ახალ შუქს ჰფენს ჩვენს სინამდვილეს, ჩვენი ყოფის სიდიადეს, ყოველივეს, რაც გარკვითა და ბრძოლით არის მიღწეული და მოპოვებული.

დღეს არ შეიძლება არ მოიხსენო ადამიანი, რომელიც ესოდენ ამაღლდა თანამედროვეთა თვალში და რომელიც ასე ორგანულად შეეხსნა ხალხთა მშობელ ხალხსა და მშობლიურ პარტიას. გუშინ უმაღლესი საბჭოს ტრიბუნიდან ომახიანად გაიხმოდა მისი საოცრად ახლოგანი, ადამიანური სიმბოლოთი აღსავსე ხმა, მისი ბრძნული სიტყვები და დახვეწილი, გულში ჩამწვდომი, ნათელი და გასაგები ფრაზები, რომელებსაც მთელი მსოფლიო ისმენდა. ლენინური სისადავე, შეუნიერული სიღრმე, ბოლშევიკური სიმტკიცე და ურყევობა, ღრმა ინტერნაციონალიზმი, მაღალი მუმანიზმი, თანდაყოლილი კაცთმოყვარეობა, მოწოდება — იყოს კოლექტივისტი და დემოკრატი, პროფესიით რევოლუციონერი. მუდმივი მზადყოფნა ეხოსულობდეს ყველაზე მეტ პასუხისმგებლობას ხალხისა და ისტორიის წინაშე. მტკიცე ხასიათი, ადამიანებისადმი სიყვარულით აღსავსე გული, აი, რატომ არის ჩვენთვის ძვირფასი ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევი. (ტაში).

გრძნობდე მუშათა კლასის, გლეხობის, ინტელიგენციის, ყოველი ერის, ყოველი ხალხის სუნთქვას, გრძნობდე ეპოქის მაჯისცემას — ეს დიდი ნიჭი და დიდი ხელოვნებაა. ამ ღირსებებით აჭედეს ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევი გავლენას ეპოქაზე, მსოფლიო მოვლენებზე. იგი პოლიტბიუროს, პარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრებთან ერთად, მთელ პარტიასთან ერთად გვიკვალავს მომავლის გზას. არა მგონია, შეიცდე, თუ ვიტყვი, რომ მოხსენების მოსმენის შემდეგ ყოველი ჩვენგანი, როცა მარტო დარჩა, ისევ და ისევ იხსენებდა ფაქტებსა და მოვლენებს, მიღწევებსა და გამარჯვებებს. რომლებიც ჩვენმა ხალხმა ბედნიერი აწმყოს დასამკვიდრებლად მოიპოვა, და ბუნებრივია, რომ ყოველ ჩვენგანს აღეძრა სურვილი გონების თვალი მოავლოს წარსულს, გაიხსენოს, რანი ვიყავით და რანი გავხდით.

არ შემიძლია დღეს არ გავიხსენო ცნობილი ქართველი მწერლის ლორთქიფანიძის სიტყვები, რომელმაც ძველი საქართველოს დაკნინების შემაძრწუნებელი სურათი დაგვიხატა. იგი წერდა: „იყოდეს საქართველო. მინდორველთან, მთა-გორით, ტყით, ვენახით, სათესით; წარსულის ისტორიით, მომავალი სვე-ბედით; მშვენიერის ენით; ფაფაცურის ხასიათით, სტუმართ-მოყვარეობით; დიდებულის ხანახობით. წმინდა ჰაერით; ლურჯის ზღვით; მოწმენდილ-მოკაშკაშებული ცით: თვალწარმტაც ბანოვანთა გუნდებით; გონებაგახსნილ ვაჟებით; მალხაზი ბავშვებით... ყოდის ყველა: თავადი, მდვდელი, ვაჭარი, ავაზაკი, დიდი და პატარა, ჭკვიანი და სულელი, ლოთი და პირაკრული“. ასეთია წარსულის სურათი. მწერალის გოდება მწარე მოგონებადღა დაგვრჩა. დღეს ცხოვრების მწვერვალების დალაშქვრა ნორმად იქცა და ამიტომ ვეღარავის გაკვირვებ იმით, რომ წინათ ესოდენ ამორჩენილმა ხალხმა საბჭოთა ხელისუფლების წლების მანძილზე ეუდიდეს წარმატებებს მიაღწია ეკონომიკურულ განვითარებაში, იმით, რომ რესპუბლიკაში გვაქვს 4 ათასი სკოლა, 19 უმაღლესი სასწავლებელი, 23 თეატრი, ბევრი სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულება, ყოველ 24 ათასზე ერი მეცნიერი მუშაკი, გვაქვს თვითმფრინავები, ელმავლები და ავტომობილები, პროგრამული მართვის ჩარხები, ეგრეთწოდებული „ჭკვიანი“ ანქანები, შავი და ფერადი მეტალურგია, დიდი ქიმია, მანგანუმი, ავთომბი, ქვანახშირი, მაღალგანითარებული სარკინიგზო და საავტომობილო ტრანსპორტი, ზღვაცნობა, თევზსაჭერი ფლოტი, როელიც მსოფლიოს თითქმის ყველა ზღვასა და ოკეანეში ეწევა რეისებს, — აი, არასრული ნუსხა იმ ალორიტული შტრიხებისა, ლაზათს რომ მატებს თანამედროვე საქართველოს პორტრეტს. საქვეყნოდ არის განთქმული ქართველ მათემატიკოსთა, ფიზიკოსთა, ფიზიოლოგთა, ფსიქოლოგთა, ლინგვისტთა მეცნიერული სკოლები, ქართული ლიტერატურა და ხელოვნება.

ახალი კონსტიტუცია ჩვენი განვითარების ახალი ეტაპია. სწორედ ამით აიხსნება მასების კაცობრობის ისტორიაში უპრეცედენტო დაინტერესება და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აქტიურობა, რომლითაც მიმდინარეობდა ახალი კონსტიტუციის პროექტის განხილვა.

სსრ კავშირის კონსტიტუცია თვით ცხოვრება და ცხოვრებისეული ფილოსოფიაა. ასეთია ჩვენი თანამედროვეებისა და ჩვენი მშრომელების კრედო. ჩვენი ახალი კონსტიტუცია გახდება მომავლის კონსტიტუცია, სოციალური ოპტიმიზმის კონსტიტუცია. იგი პროგრამა არ არის, მაგრამ არც პასიური ფენომენია. აძლევს რა ადამიანებს, კოლექტივებსა და ხალხებს, რეპუბლიკებს უდიდეს უფლებებს პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრების დარგში, ამით კონსტიტუცია ამკვიდრებს იმ ურყევ საძირკველს, რომელზეც განვითარებული სოციალისტური საზოგადოებაა დაფუძნებული.

ხალხთა მეგობრობის, ძმობის, ნდობის, თავისუფლების სოციალისტიკური გარანტიების მეოხებით სოციალიზმის პირობებში ერებისა და ეროვნებების განვითარების ძირითადი და განმსაზღვრელი ტენდენცია გახდა მათი აყვავებისა და დაახლოების ტენდენცია ჩვენი საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეროვნული ერთიანობა და სახელმწიფოს ისტორიაში პირველად გახდა არა ჭეშმარიტი სისტემის მაჩვენებელი, რაც ჩვენს მტრებს ეწადათ, არამედ საზოგადოების ეკონომიკური აყვავების ხელშემწყობი ფაქტორი და სულიერ სიმდიდრეთა გამოყენების წყარო. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ჩვენი ჭეშიანის ყველა ხალხთა ეროვნული ენერგია ემსახურებოდა და ემსახურება მხოლოდ სოციალიზმის დიად საქმეს, ვინაიდან ლაპარაკია სოციალისტური ერების ეროვნულ ენერგიაზე. თავისი დიალექტიკური განვითარების გამო ეროვნული ენერგია კაცობრიობის ისტორიაში პირველად გახდა. და გახდა სწორედ ჩვენს დროში, ნამდვილი ინტერნაციონალური ძალა. ეს ლენინური ეროვნული პოლიტიკის დიადი გამარჯვებაა.

დღეს საქართველოს მშრომელთა მთელი ძალები ხმარდება იმას, რომ გაზარდონ რესპუბლიკის წვლილი საერთო-საკავშირო დოვლათში, ახალ საფიზიურზე აიყვანონ ჩვენი დიადი ხამშობლის ეკონომიკური ძლიერება და უზრუნველყონ მისი კულტურული აყვავება

რესპუბლიკის სამრეწველო პროდუქციის ზრდის ტემპი ამ საიუბილეო წელს 107 პროცენტს შეადგენს. ჭვიუანა მიიღებს 160 მილიონზე მანეთის ზეგეგმიოს პროდუქციას. რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობაში საიუბილეო წლის დამლევს პრაქტიკულად აღარ იქნება ჩამორჩენილი საწარმოები.

წელს სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ზრდა შარშანდელთან შედარებით შეადგენს 6-8 პროცენტს. ხოლო საშუალოდ ხუთწლედის წლებში — 29-30 პროცენტს. მიმდინარე წელს სახელმწიფო მიიღებს 412 ათას ტონა ხარისხოვან ჩაის ფოთოლს, 450 ათას ტონა ყურძენს, 400 ათას ტონა ხილსა და კენკროვნებს, 320 ათას ტონა ბოსტეულსა და ბალჩეულს, 160 ათას ტონა ციტრუსს, 140 ათას ტონა კარტოფილს, 150 ათას ტონა მარცვლეულს, 140 ათას ტონა ხორცს, 250 ათას ტონა რძეს, 360 მილიონ კვერცხს და სხვა სურსათსა და სამრეწველო ნედლეულს. სოფლის მეურნეობის პროდუქციის საერთო ღირებულება დაახლოებით 2 მილიარდ მანეთს შეადგენს.

ამისათვის, რომ შევასრულოთ ლეონიდ ილიას ძის მითითება — გავზარდოთ საქართველოს წვლილი სახალხო-სამეურნეო წარმოებაში, ჩვენ მეტი მზრუნველობა გვმართებს რესპუბლიკის საწარმოო ძალების განვითარებისათვის. ეტაპობა, დროა დღის წესრიგში დავაყენოთ ქართული ჩაის წარმოების მკვეთრი გადიდების, მისი ხარისხის გაუმჯობესების საკითხი. მიზანშეწონილი იქნებოდა ამ საკითხზე საკავშირო დადგენილების გამოტანა. ჩვენ ჯერ კიდევ არ გამოგვაყენებია მეციტრუსეობის, მეხილეობის, მევენახეობის, მებოსტნეობის, მეცხოველეობის შემდგომი განვითარების ყველა რეზერვი.

მაგალითად, საქართველოში ულანსაკნელ ხანს აღმოჩენილი თერმული წყლების გამოყენების ბაზაზე რესპუბლიკას შეუძლია ზამთრობით აწარმოოს დიდძალი იაფი ბოსტნეული ქვეყნის სამრეწველო ცენტრების მოსახლეობის მოსამარაგებლად.

ახალი კონსტიტუცია, ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მიერ ამ სესიაზე წაკითხული მოხსენება ყველა შესაძლებლობას გვაძლევს საიმისოდ, რომ უფრო მაღალ საფეხურზე ავიყვანოთ საბჭოთა ადამიანის აღზრდის დონე. ცნობილია, თუ რა მუშაობას ეწევა ჩვენი პარტიული ორგანიზაცია, რათა დაამკვიდროს სოციალისტური საერთო ცხოვრების ნორმები და წესები და აღზარდოს ყოველმხრივ განვითარებული პიროვნება. ცნობილია ისიც, თუ რა შეურიგებელ ბრძოლას ეწეოდა საქართველოს კომპარტია მოსახლეობის ერთ ნაწილს შორის ე.წ. ძალადობრივ-ულტიმატიური, მეშჩანური ფსიქოლოგიის დასაძლევად. ამაზე ერთი ამბავი აქვთ ატანილი ჩვენს ეგრეთწოდებულ საზღვარგარეთელ „მეგობრებს“. ვიწვევთ რა ამ, მე ვიტყოდი, წმინდა ბრძოლას ნეგატიური მოვლენების წინააღმდეგ, ჩვენ ვებრძვით, როგორც უცვე ითქვა, არა ამ ბოროტების მატარებელ ადამიანს, არამედ ადამიანში დაფუძნებულ ბოროტებას. ჩვენ ვებრძვით ყოველივე არაადამიანურს ადამიანში, და ამას ვკეთებთ თვით ადამიანის საკეთილდღეოდ, მის პიროვნებაში ყოველივე მუმანურის, კეთილის, პოზიტიურის დასამკვიდრებლად.

ახალი კონსტიტუციის პროექტში ნამდვილი ლენინური სიღრმით და სიცხადით არის განსაზღვრული სახელმწიფოს, საზოგადოების, კოლექტივის, პიროვნების ადგილი და ამოცანები. ჩვენ უკვე გარკვეული მუშაობა გვაქვიან ამისათვის. რომ თითოეულ შრომითს კოლექტივსა და საერთოდ რესპუბლიკაზე. ეს დოკუმენტები აღარ უტოვებენ ადგილს არც ნაციონალისტიკური და არც შოვინისტური ყაიდის ანომალიების გამოვლინებებს. ამასთანავე ჩვენ კარგად გვესმის, რომ თანამედროვე ბურჟუაზიული ideologიები, რომელებმაც ჯვაროსნული ლაშქრობა წამოიწყეს სოციალიზმის წინააღმდეგ, თავიანთ დივერსიებს დასავლეთის პროპაგანდისტული ცენტრებიდან იმ მიზნით აწყობენ, რომ ერთმანეთს წაკიდონ ხალხები, ჩაადონონ ცალკეულ ერებსა და ეროვნებებს ეროვნული უპირატესობის, განსაკუთრებულობის გრძნობა, გაუღვივონ ეროვნული ამპარტავნობისა და ეროვნული ეგოიზმის ინსტინქტები. ვიგერეთ რა მათს მტრულ გამოხდომებს, ჩვენ ვახორციელებთ შემტევ ideologიურ მუშაობას, ვზრდით და კვლავაც აღვზრდით მასებს იმ სულისკვეთებით, რომ ეროვნული აღორძინება, ეროვნული განვითარება, როგორც ცხოვრებამ გვაჩვენა, შესაძლებელია მხოლოდ პროლეტარული, სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის პირობებში, ხალხთა ლენინური მეგობრობისა და ძმობის ატმოსფეროში. სოციალიზმის პირობებში ნაციონალიზმი, ისევე როგორც შოვინიზმი, ერძოდ, მისი ისეთი ნაირსახეობა, როგორიც არის ყუთხური შოვინიზმი, — ეს არის არა მარტო ინტერნაციონალიზმის საწინააღმდეგო და კომუნისტური მშენებლობის ინტერესებისად მიდამპირებული მოვლენა, არამედ ფაქტორიც, რომელიც იწვევს საკუთარი ერის ინტერესების, მშობელი ხალხის ინტერესების ღალატს, ვინაიდან ნაციონალიზმი და მისი მსგავსი მოვლენები ადამიანებს უკან, წარსულისაკენ ეწევიან და კონსერვატიზმისა და პროვინციალიზმის ჭაობში ითრევენ.

ახალი კონსტიტუციის პროექტში ბრწყინვალედ არის ჩამოყალიბებული დებულებანი ჩვენი სახელმწიფოს პოლიტიკური, სოციალური, ეკონომიკური ძლიერების საფუძვლებისა და ხალხთა ლენინური მეგობრობის შესახებ. მაგრამ დაწერილ კანონებთან ერთად ჩვენ გვაქვს დაუწერელი, ხალხთა ნებით შექმნილი კანონებიც, რომელებიც უდიდის მორალურ-პოლიტიკურ და ზნეობრივ-ფსიქოლოგიურ როლს ასრულებენ. ამ დაუწერელ კანონთაგან ერთ-ერთია დიდი რუსეთის. რუსი ხალხის იმ ისტორიული როლის საყოველთაო-სახალხო აღიარებულება, რომელიც მან შეასრულეს ოქტომბრის რევოლუციაში. დიდ სამამულო ომში. ხალხთა მეგობრობის გაძლიერებაში, სოციალიზმისა და კომუნიზმის მშენებლობაში.

დიდმა ოქტომბერმა, რომლის შემოქმედი, სულისჩამდგმელი და ორგანიზატორი იყო რუსეთის პროლეტარიატი, აღორძინა და განადიდა ხალხთა ცხოვრის ყველა ერი. ყველა ხალხი. ქართველმა ხალხმა იცის სიყვარულისა და ძმობის ყადრი ჩვენ. ხალხთა ველოს რესპუბლიკიდან წარმოგზავნილ დეპუტატებს. ამომრჩევლებმა დაგიავალეს — ამ სხვანირტიბუნდიან ამ ყოველი ჩვენგანისათვის ამაღელვებელ და ამ აღმფრთოვანებელ წუთებში ჯიდევ ერთხელ შეეფიცოთ ძმობა, ერთგულება და მეგობრობა დიდსა და გენიალურ რუს ხალხს. და ჩვენი ფიცი ისევე უცვდავი და მარადიულია, როგორც უცვდავია თვით ხალხი! (ტაში).

და ჩვენც, ამომრჩეველთა განწესებისამებრ, ყოლის კარნახით, მზურვალე მადლიერების გრძნობით მიგმართავთ ხალხოთა ავშირის ყველა ხალხს მათი სრულფუფლებიანი წარმომადგენლებს. მათი დეპუტატების სახით. აქ, ახალი კონსტიტუციის მიღების ისტორიულ აქტს რომ ესწრებიან, და მადლობას მოვახსენებთ იმ დიდი და უანგარო წვლილისათვის, რომელიც საბჭოთა საქართველოს ეკონომიკისა და კულტურის აყვავებაში შეიტანეს.

ახალი კონსტიტუციის პროექტში ბრწყინვალედ არის ჩამოყალიბებული დებულებანი ჩვენი სახელმწიფოს პოლიტიკური, სოციალური, ეკონომიკური ძლიერების საფუძვლებისა და ხალხთა ლენინური მეგობრობის შესახებ. მაგრამ დაწერილ კანონებთან ერთად ჩვენ გვაქვს დაუწერელი, ხალხთა ნებით შექმნილი კანონებიც, რომელებიც უდიდის მორალურ-პოლიტიკურ და ზნეობრივ-ფსიქოლოგიურ როლს ასრულებენ. ამ დაუწერელ კანონთაგან ერთ-ერთია დიდი რუსეთის. რუსი ხალხის იმ ისტორიული როლის საყოველთაო-სახალხო აღიარებულება, რომელიც მან შეასრულეს ოქტომბრის რევოლუციაში. ეროვნულ ომში. ხალხთა მეგობრობის გაძლიერებაში, სოციალიზმისა და კომუნიზმის მშენებლობაში.

ამ დოკუმენტის განხილვა ესტონეთში, ისევე როგორც მთელ ჩვენს ქვეყანაში, მასებს მაღალი პოლიტიკური და შრომითი აქტიურობის ატმოსფეროში მიმდინარეობდა. რესპუბლიკის პარტიული ორგანიზაციის ხელმძღვანელმა ხაზი გაუსვა: საბჭოთა ადამიანები კონსტიტუციის პროექტს მიიჩნევენ იმის მაჯისი ოდასტურებად, რაც უკვე მოპოვებულია, ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს შემდგომი აყვავების საიმედო გარანტიად. კომუნიზმის გზით მის გულდაჯერებულ წინსვლად.

კავშირის საბჭოში

5 ოქტომბრის საღამოს სხდომა

კავშირის საბჭოს საღამოს სხდომაზე დეპუტატები ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს ლ. ი. ბრეჟნევს, ვ. ვ. გორშინს, ა. პ. კირილენკოს, თ. დ. ჟულაკოვს, დ. ა. კუნაევს, კ. ტ. მაზუროვს, გ. ვ. რომანოვს, მ. ა. სუსლოვს, ვ. ვ. შჩერბიცკის, გ. ა. ალიევს, პ. ნ. დემიჩევს, მ. ს. სოლომენცევს, კ. უ. ჩერნენკოს, ი. ვ. კაპიტონოვს, ვ. ი. დოლგიხს, ი. პ. რაიბოვს.

დაახასიათა რა სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის პროექტი, ლატვიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა დეპუტატმა ა. ე. ვოსმა თქვა, რომ იგი სრულად და კონკრეტულად ასახავს გარდიოზულ სოციალისტურ მონაპოვრებს, საბჭოთა ნოვატორობას ოქტომბრის 60 წლის მანძილზე ქვეყანაში მომხდარ დიდ ცვლილებებს. ძირითადი კანონის პროექტი თავთავად და ღრმად გამოხატავს საბჭოთა საზოგადოების ლენინურ ჰუმანიზმს, ნამდვილ დემოკრატიზმს.

დეპუტატმა ილაპარაკა უკანასკნელი წლების მანძილზე რესპუბლიკის სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო წარმოების განვითარების ზოგიერთი შედეგის შესახებ.

ლატვიის სს რესპუბლიკისაგან წარგზავნილ დეპუტატთა დელეგაციათ ოლტერმა წინადადება მოგვაყენა ყოველივე ეროვნულ-შემოსული წინადადებები და მიღონ სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის პროექტი.

სკკპ სტავროპოლის სამხარეო კომიტეტის პირველმა მდივანმა დეპუტატმა მ. ს. გორბაჩოვმა გამოთქვა მოსაზრებები სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანოებთან უმაღლესი საბჭოს მუდმივი კომისიების კავშირურთიერთობის თაობაზე. ჩვენი აზრით, საკონსტიტუციო კომისია სავსებით სწორად მოიქცა, როდესაც, ეროვნული ეკონომიკისა და კულტურის აყვავებაში შეიტანეს.

რეალური სოციალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში გაერთიანდნენ პლანეტის მთელი რეაქციული ძალები: იმპერიალისტები, ოპორტუნისტები, დოგმატიკოსები, ყველა ჯურის რევიზიონისტები.

თავის შეხვედრაზე მოხსენიბაშალეონიდ ილიას ძემ საკადრისი პასუხი გასცა სოციალიზმის ტრტრებს. ამ ფონზე ახალი ძალთა გაღიმის მარჯანისა და ენგელსის უკვდავი სიტყვები განთქმული მანიფესტიდან: „აჩრდილი დადის ევროპაში. აჩრდილი კომუნიზმისა“ ვაშინ ამ აჩრდილის წინააღმდეგ „წმინდა“ ბრძოლისა და დევნისათვის გაერთიანდნენ ძველი ევროპის მთელი ძალები — რომის პაპი და მეფე, მეტერნიხი და გიზო, ფრანგი რადიკალები და ვერმანელი პოლიციელები. მეცნიერული კომუნიზმის თეძემდებლები თითქოს დღეს ნ ე დ ლ ო ბ ა ზე ლაპარაკობდნენო: განსხვავება მხოლოდ ის არის, რომ „კომუნიზმის აჩრდილი“ უკვე გახდა თანამედროვე ბურჟუაზიული ideologიის, ეროვნული ეგოიზმის, ეროვნული ამპარტავნობის, ეროვნული ეგოიზმის ინსტინქტების. ვიგერეთ რა მათს მტრულ გამოხდომებს, ჩვენ ვახორციელებთ შემტევ ideologიურ მუშაობას, ვზრდით და კვლავაც აღვზრდით მასებს იმ სულისკვეთებით, რომ ეროვნული აღორძინება, ეროვნული განვითარება, როგორც ცხოვრებამ გვაჩვენა, შესაძლებელია მხოლოდ პროლეტარული, სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის პირობებში, ხალხთა ლენინური მეგობრობისა და ძმობის ატმოსფეროში. სოციალიზმის პირობებში ნაციონალიზმი, ისევე როგორც შოვინიზმი, ერძოდ, მისი ისეთი ნაირსახეობა, როგორიც არის ყუთხური შოვინიზმი, — ეს არის არა მარტო ინტერნაციონალიზმის საწინააღმდეგო და კომუნისტური მშენებლობის ინტერესებისად მიდამპირებული მოვლენა, არამედ ფაქტორიც, რომელიც იწვევს საკუთარი ერის ინტერესების, მშობელი ხალხის ინტერესების ღალატს, ვინაიდან ნაციონალიზმი და მისი მსგავსი მოვლენები ადამიანებს უკან, წარსულისაკენ ეწევიან და კონსერვატიზმისა და პროვინციალიზმის ჭაობში ითრევენ.

კონსტიტუციის შემოქმედი ხალხია

(გაგრძელება)

საზღვაო ფლოტის მინისტრმა დეპუტატმა ტ. ბ. გუდეენკომ სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის პროექტს განვითარებული სოციალიზმის ეპოქალური ძარღვისტულლენინური დოკუმენტი უწოდა და თქვა, რომ იგი საკანონმდებლო წესით ამკვიდრებს საბჭოთა ხალხის პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სოციალურ მონაპოვრებს.

საბჭოთის მეზღვაურები ამაყობენ ჩვენი წითელი ალმით, სახალხო ხელისუფლების სიმბოლოთი. და ღირსეულად ატარებენ მას ყველა ზღვასა და ოკეანეში, თქვა ორატორმა. საზღვაო ტრანსპორტზე ბიზანმიმართულად ხორციელდება მუშაობის ეფექტიანობის, ტვირთბრუნვის ხარისხის ამაღლების ხაზი. საბჭოთა მეზღვაურები, რომლებიც თავიანთი მუშაობის უმეტეს ნაწილს საზღვარგარეთ ატარებენ, ჩვენი სამშობლოს ზეგადი საგარეო-პოლიტიკური კურსის შესაბამისად ცდილობენ კიდევ უფრო განამტკიცონ საერთაშორისო თანამშრომლობა.

მინისტრმა დამსწრეთ შეახსენა ჩრდილოეთის პოლუსზე ყინულმეკრეკელ „არქტიკის“ უმაგალითო რეისი, რომელიც დიდი ოქტომბრის მე-60 წლისთავს მიეძღვნა, და ხაზი გაუსვა, რომ ეს რეისი საზღვაო ტრანსპორტის, საბჭოთა მეცნიერების განვითარებისათვის პარტიისა და მთავრობის უდიდესი ზრუნვის შედეგია.

სესიის მონაწილენი თავიანთ გამოსვლებში ასე ხატავდნენ საბჭოთის ოიბლის წელს, განვითარებული სოციალიზმის კონსტიტუციის მიღების წელს, საბჭოთა ხალხის შემოქმედებითი დღეების ფართო პანორამას. ეს-ეს არის დეპუტატმა ჩრდილოეთის პოლუსის ბაკურაძემ ილაპარაკა, შემდეგ გამოსულმა ორატორმა — ტამაზის ოლქის რაბოჩის რაიონის კუიბიშევის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ ხ. მურადოვმა კი ახალი საზოგადოების ადამიანის უდიდესი შემოქმედებითი ძალების შესახებ ივიდა ზრის საილუსტრაციოდ მშობლიური თურქმენული სოფლის ცხოვრების მაგალითები მოიყანა.

— წინათ უნაყოფო მიწებზე, — თქვა მან, — ახლა ამწვანებული ყანები და ბაღ-ბოსტნები გადაშლილა. უდაბნოზე შეიქმნა გრძელდება. მიურნიობის შემოსავალმა მარშან 7.700 ათასი მანეთი შეადგინა. ამან სპეციალური მოგვცა მნიშვნელოვნად გაგვედიდებინა ასაგებანი სოციალურ-კულტურული მშენებლობისათვის, უფრო სრულად დაგვეკმაყოფილებინა კოლმეურნეთა სულიერი მოთხოვნილებანი. ახალგაზრდობა, რომელსაც შრომის, საინტერესო დასვენების, საყვარელი პროფესიის შეძენის გარანტირებული უფლებები აქვს, არ ტოვებს მშობლიურ სოფელს, ავსებს კოლმეურნეობის სპეციალისტთა რაზმს. ახლა მიურნეობაში მათი რიცხვი ორასს აღემატება.

ესტონეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა დეპუტატმა ი. გ. კეფენმა ღირსსახსოვარი ოქროდა იმ თქმას, რომ ახალი კონსტიტუციის მიღებას მისი პროექტის განხილვის დროს ფაქტიურად მთელმა საბჭოთა ხალხმა დაუჭირა მხარი. კაცობრიობის ისტორიას არ ახსოვს ესოდენ თავისუფალი, მასობრივი რეფერენდუმი, რომელმაც საბჭოთა ადამიანების მაღალი პოლიტიკური აქტიურობით ჩაიარა. ძირითადი კანონის პროექტის საყოველთაო-სახალხო განხილვამ დამაჯერებლად გვიჩვენა საბჭოთა ადამიანების, ორმა პატრიოტიზმი და ინტერნაციონალიზმი, ხალხთა ნებით შექმნილი კანონებიც, რომლებიც უდიდის მორალურ-პოლიტიკურ და ზნეობრივ-ფსიქოლოგიურ როლს ასრულებენ. ამ დაუწერელ კანონთაგან ერთ-ერთია ეროვნული ენის, ეროვნული ენერგიის, ეროვნული ენის ბედი. ეროვნული ენა ეროვნული ენერგიაა. ეროვნული ენა ეროვნული ენერგიაა. ეროვნული ენა ეროვნული ენერგიაა

კონსტიტუციის შემოქმედი ხალხია

(დასასრული)

ხლება, პროდუქციის წარმოებისა და ხარისხის მართვის სისტემის დანერგვა, ტანსაცმლისა და ფეხსაცმლის მოდელირებისა და კონსტრუირების სრულყოფა. უკვე ახლა დარგის მოწინავე საწარმოების პროდუქციის 30-დან 60 პროცენტამდე უმაღლესი კატეგორიის ხარისხისაა.

სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის განხილვის დროს, თქვა მინისტრმა, მსუბუქი მრეწველობის მუშაკებმა მხურვალედ და ერთსულოვნად მოიწონეს მისი პროექტი, ბევრი წინადადება წამოაყენეს საწარმოთა სამეურნეო საქმიანობის გაუმჯობესების, მაღალხარისხოვანი პროდუქციის გამოშვების გადიდების, მუშაობის ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის თაობაზე.

საბჭოთა ხელისუფლებამ ადამიანი თავისი მიწა-წყლის, თავისი ბედის სრულუფლებიან პატრონ-პატრონად გადაქცია. როგორც ლატვიის სსრ საბჭოთა მეურნეობა „ვეიციერსის“ კომპანიერტრაქტორისტმა დეპუტატმა **ი. ჯ. ციეკურმა** თქვა, მეურნის გრძნობა, თავისუფალი შრომის სიხარული სოფლის მეურნეობის თითოეულ მუშაკს უღვიძებს სურეველს ეძებოს მიწათმოქმედებისა და მეცხოველეობის ახალი რეზერვები.

განსაკუთრებით დიდი გარდაქმნები მოხდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1965 წლის ისტორიული მარტის პლენუმის შემდეგ, სადაც მელიორაცია განხორციელდა, მნიშვნელოვნად გაიზარდა მარცვლეულის მოსავალი. ჩვენ ამუშაობთ მძლავრ ტრაქტორებსა და კომბაინებზე. მე, მაგალითად, წელს 500 ტონა მარცვალი გავლეწე. ასეთ შედეგებს ბევრმა მიაღწია. მხოლოდ შრომა, ყეთილსინდისიერი, მუყაითი შრომა აქცევს ყველა ადამიანს გმირად. მონაწილეობას მივიღებ რა კონსტიტუციის დამტკიცებაში, ამავე დროს ხმას მივცემ თავისუფალ მიწაზე თავისუფალ შრომას, ჩემი ხალხისა და ყველა საბჭოთა ადამიანის ბედნიერებას.

სატრაქტორო და სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებლობის მინისტრმა დეპუტატმა **ი. თ. ხინიჩინმა** აღნიშნა, რომ ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მკაფიო, მეცნიერულად დასაბუთებულ მხსენებლობამ დასახულია თანმიმდევრული ეტაპზე ქვეყნის წინაშე მდგომი პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური ამოცანების გადაწყვეტის კონკრეტული გზები.

სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის პროექტის განხილვის დროს ფართო საწარმოთა კოლექტივებმა დამატებითი სოციალისტური ვალდებულებანი იკისრეს დიდმნიშვნელოვანი ტექნიკით სოფლის მეურნეობის უზრუნველყოფისათვის.

მინისტრი შეეხო ამოცანებს, რომლებსაც პარტია უსახავს სატრაქტორო და სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებლობას, და ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ამ დარგში დასახულ ღონისძიებათა განსახორციელებლად განსაკუთრებული ადგილი ეთმობა კომპლექსურ მექანიზაციას, ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა ზონისათვის, განსაკუთრებით რუსეთის სსრ არაშენიანი-ნაადგილი ზონისათვის დიდმნიშვნელოვანი მანქანების შექმნას. მან ალაპარაკა ღონისძიებებზე, რომლებიც გაუმჯობესებული ტექნიკის საუკეთესოზე მექანიზატორთა შრომის შემსუბუქების დარგში არის დასახული.

□

სსრ კავშირის მეცხრე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე მეშვიდე სესია 6 ოქტომბერს მუშაობას განაგრძობს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა გამოსვლები ქვეყნის სახელმწიფო ხელისუფლებას უმაღლესი ორგანოს როგორიც სესიაზე გამსჭვალულია სიამაყით ჩვენი სოციალისტური სამშობლოსათვის, უდიდესი სოციალურ-ეკონომიკური წარმატებებისათვის, რომლებსაც საბჭოთა ხალხმა მიაღწია 60 გმირული წლის მანძილზე.

ხალხის რჩეულებმა უნდა შეასრულონ უდიდესი ისტორიული მნიშვნელობის ამოცანა — მიღონონ საბჭოთაის ახალი კონსტიტუცია. სესიის ტრიბუნიდან ისინი ხაზს უსვამენ, რომ ამხანაგ **ლ. ი.** ბრეჟნევის მოხსენება „საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) პროექტისა და მისი საყოველთაო-სახალხო განხილვის შედეგების შესახებ“, საერთო აზრით შემოქმედებითი მარქსიზმ-ლენინიზმის უთვალსაჩინესი დოკუმენტია, რომელსაც ფუძემდებლური, საპროგრამო ხასიათი აქვს.

პალატების ცალ-ცალკე სხდომებზე გამოსული ორატორები იუწყებიან, რომ სსრ კავშირის კონსტიტუციის პროექტის საყოველთაო-სახალხო განხილვა, რომელიც თითქმის ოთხ თვეს გრძელდებოდა, ყველგან მიმდინარეობდა ფართოდ. თავისუფლად, საქმიანად. საბჭოთა ადამიანებმა ცხადაყვეს დიდი პირადი დაინტერესება ამით, რომ ეს დოკუმენტი ყველაზე სრულად და ზუსტად ასახავდეს მომწიფებული სოციალიზმის საზოგადოების მონაპოვრებს, მოგვიწოდებდეს ვიაროთ კომუნიზმის მშენებლობის გზით.

მხარს უჭერენ რა ძირითადი კანონის პროექტს, მათ დამჯერებლად გამოაცხადეს შეკავშირება საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის, მისი ცენტრალური კომიტეტის, ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს გარშემო, რომელსაც სათავეში უდგას, გამოჩენილი პარტიული და სახელმწიფოო მოღვაწე ამხანაგი ლ. ი. ბრეჟნევი.

კავშირის საბჭოში

6 ოქტომბრის დილის სხდომა

დილის 10 საათზე სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების სხდომათა დარბაზში დაიწყო კავშირის ხაბჭოს სხდომა.

დეპუტატები ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს ლ. ი. ბრეჟნევს, ი. ვ. ანდროპოვს, ვ. ვ. გრიშინს, ა. ა. გრომიკოს, ა. პ. კირილენკოს, მ. დ. კულაკოვს, დ. ა. კუნაევს, კ. ტ. მაზუროვს, გ. ვ. რომანოვს, მ. ა. სუსლოვს, ვ. ვ. შჩერბიცკის, გ. ა. ალიევს, პ. ნ. დემიჩევს, მ. ხ. ხოლომენცევს, კ. უ. ჩერნენკოს, ი. ვ. კაპიტონოვს, ვ. ი. დოლგიხს, ი. პ. რაბოტაგს.

დილის სხდომაზე კამათი გახსნა სკკპ ხაბაროვსკის სამხარეო კომიტეტის პირველმა მდივანმა დეპუტატმა **ა. კ. ჩერნიმ.** ჩვენ ყველანი, თქვა მან, ნეშმარტად ეპოქალური მოვლენის — სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის მიღების მოწმენი და მონაწილენი ვართ. ეს დიადი საკანონმდებლო აქტი დაუფიწყარ ფურცლად ჩაწერეს მსოფლიოს პირველი სოციალისტური სახელმწიფოს გმირულ ისტორიაში, უდიდესი პოლიტიკური მნიშვნელობა ექნება მთელი საერთაშორისო ცხოვრებისათვის.

ახალი კონსტიტუციის დებულებათა რეალიზაცია უფრო მაღალ დონეზე დააყენებს მთელ ჩვენს სახელმწიფო და სამეურნეო საქმიანობას, საშუალებას მისცემს მილიონობით საბჭოთა ადამიანს უფრო აქტიურად ჩაებან სახელმწიფოს მართვაში, მოჰყვება სოციალისტური დემოკრატიის შემდგომი აყვავება, კანონიერებისა და მართლწესრიგის განმტკიცება, სახალხო ხელისუფლების გაღრმავება.

ძირითადი კანონის პროექტის განხილვის პერიოდში, განაცხადა ორატორმა, ხაბაროვსკის მხარის მშრომელები საგანგებოდ აღნიშნავდნენ, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს კონსტიტუციის დებულებებს საბჭოთა საზოგადოების ცხოვრებაში კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელი როლის, საბჭოთა სახელმწიფოს მშვიდობიმოყვარული ლენინური საგარეო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებებისა და პრინციპების შესახებ.

ჩვენ, მოსკოველები, მხურვალედ ვიწონებთ ქვეყნის ძირითადი კანონის პროექტს, ჩვენი სოციალისტიური მშრომელთა სამშობლოსათვის სამაყის გრძნობით მივუჩინია იგი საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საშინაო და საგარეო პოლიტიკის სისწორის რეალურ ხორცშესხმად, პარტიის ხელმძღვანელობით საბჭოთა ხალხის მიღწევების ნამდვილ კანსახიერებად, განაცხადა „ზელენოგრადსკაია“ საქმაოთველოს № 111 სამშენებლო სამმართველოს კომპლექსური ბრიგადის ბრიგადირმა დეპუტატმა **ნ. ა. ზლობინმა,** ოწონებენ რა ახალი კონსტიტუციის პროექტს, დედაქალაქის მშრომელები, ისევე როგორც ყველა საბჭოთა ადამიანი, სრულ კმაყოფილებას გამოთქვამენ ამის გამო, რომ მასში შეტანილია სპეციალური მუხლი საბჭოთა საზოგადოების ცხოვრებაში საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის როლის შესახებ. დედაქალაქის მშრომელთა სახელით მან გულითადი მადლობა უთხრა სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს, მის პოლიტბიუროს, გამოჩენილ პოლიტიკურ და სახელმწიფო მოღვაწეს ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევი.

ალაპარაკა რა საბჭოთა მოქალაქეების რეალურ უფლებებზე, ორატორმა ხაზი გაუსვა: როგორც უნდა გაიჯიანონ სხვადასხვა ბურჟუაზიული ამოლოგეტები და ავაზაკები, ვერ დაკანონებენ ჩვენი ეკონომიკური და პოლიტიკური უფლებებისა და თავისუფლებების მნიშვნელობას.

სსრ კავშირის კონსტიტუციის პროექტის თითოეული სტრიქონი, სიტყვაზე ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენების თითოეული სტრიქონი გამსჭვალულია ჩვენი ძალების გამარჯვების დაუშრეტელი რწმენით, საბჭოთა ხალხის სანუკვარი მისწრაფებებისათვის ზრუნვით, ხაზი გაუსვა სკკპ გორკის საოლქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა დეპუტატმა **ი. ნ. ხრისტორადნოვმა.**

საბჭოთა ადამიანებმა უდიდესი კმაყოფილების გრძნობით აღიქვეს კონსტიტუციის ახალი დებულება. რომელიც საკანონმდებლო წესით განამტკიცებს ჩვენი პარტიის წამყვან როლს საბჭოთა სახელმწიფოს პოლიტიკურ სისტემაში. მშრომელები ისტორიული გამოცდილებით დარწმუნდნენ, რომ კომუნისტური პარტია არსებობს ხალხისათვის და ემსახურება ხალხს.

საბჭოთა მოქალაქეების პიროვნების უფლებებისა და თავისუფლებების განხორციელების გარანტია თვით სახელმწიფო, თვით საზოგადოებრივი სისტემაა, განაცხადა სომხეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტმა დეპუტატმა **ვ. ა. ამბარცუმიანმა.** ამ სისტემის ნორმალური მოქმედება შესაძლებელია იმ შემთხვევაში, თუ თითოეული მოქალაქე, თითოეული კოლექტივი ზუსტად მოიხსნის საზოგადოების წინაშე თავის მოვალეობებს, ამიტომ ახალი კონსტიტუციის პროექტი ადგენს მოქალაქეთა უფლებებისა და მოვალეობების ბუნებრივ ჰარმონიულ ურთიერთკავშირს, განვითარებულ სოციალისტურ საზოგადოებაში.

ალაპარაკა რა ჩვენს ქვეყანაში კანონით გარანტირებულ ერების თანასწორუფლებიანობაზე, დეპუტატმა ნიმუშად მოიყვანა სომხეთი. ასიათასობით სომეხი, თქვა მან, ათწლეულების მანძილზე, კაპიტალისტური სამყაროს ქვეყნებში დაეძებდა ელუმენტარულ ადამიანურ უფლებებს. მაგრამ იქ ადამიანის უფლებებს კი არ უზრუნველყოფენ, მარტოდენ სიტყვიერად აცხადებენ. სომხეთში სრულუფლებიანი მოქალაქეები გახდნენ მხოლოდ საბჭოთა ქვეყანაში. მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ თავის სამშობლოს დაუბრუნდა ათიათასობით საზღვარგარეთელი სომეხი, რომლებიც საბჭოთა მოქალაქის ყველა უფლებით სარგებლობენ.

უზბეკეთის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ დეპუტატმა **ნ. დ. ხუდაიბერდიევმა** ხაზი გაუსვა, რომ ახალი კონსტიტუციის პროექტი არსებითად ქმნის სამართლებრივ ბაზას, რათა კიდევ უფრო ამაღლდეს სახალხო დეპუტატების საბჭოების, მართვის რესპუბლიკური და ადგილობრივი ორგანოების საქმიანობის ეფექტიანობა და გაღრმავდეს მათი საქმიანობა, სახავს კიდევ უფრო ვრცელ ასპარეზს სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საქმეების მართვაში მშრომელთა აქტიური მონაწილეობისათვის.

დეპუტატმა აღნიშნა, რომ ძირითადი კანონის პროექტის განხილვისას რესპუბლიკის მშრომელთა ყურადღების ცენტრში იყო საკითხები, რომლებიც თვალსაჩინებენ სოციალისტური ეკონომიკის შემდგომ განვითარებას, წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებას, საზოგადოებრივი დოვლათის გამრავლებას, სახალხო მეურნეობისადმი ხელმძღვანელობის სრულყოფას, სახელმწიფო და შრომის დისციპლინის ყოველმხრივ განმტკიცებას, დაკისრებული საქმისათვის თითოეული მუშაკის პასუხისმგებლობის გაძლიერებას.

დაკისრებული საქმისათვის თითოეული მშრომელის პასუხისმგებლობის ამაღლებას შესახებ ალაპარაკა ბეგრმა დეპუტატმა. მათ ხაზგასმით აღნიშნეს, რომ ქვეყნის ეკონომიკური ძლიერების, საბჭოთა ადამიანების კეთილდღეობის შემდგომი გაუჯობესების საფუძველი ყოველთვის იყო და იქნება შემოქმედებითი, კეთილსინდისიერი შრომა. შრომით და მხოლოდ შრომით აშენდება კომუნისტური საზოგადოება. შრომაში ავლენს ადამიანი კომუნიზმის იდეალებისადმი ერთგულებას.

ორენბურგის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარემ დეპუტატმა **ა. ნ. ბალანდინმა,** რომელმაც გამოხატა ეს აზრი, დაწერილებით ალაპარაკა ოლქის მშრომელთა შესანიშნავ მიღწევებზე დიდი ოქტომბრის მე-60 წლისთავის ღირსეული შეხვედრისათვის შეჯიბრებაში. მან განაცხადა, რომ გადამწყვეტი ფაზა დაიდგა ეკონომიკური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნების უდიდესი სამრეწველო ობიექტების მშენებლობის, როგორიცაა ორენბურგ-სსრ კავშირის დასავლეთის საზღვრის გაზსადენის და კიევმაგისტრალის აზბესტის კომბინატი.

ახალი კონსტიტუციის პროექტის საყოველთაო-სახალხო განხილვამ ქვეყანაში შექმნა ისეთი პოლიტიკური ატმოსფერო, როგორიც ყველგან იმდენად ახალი თაობისობეს, ახალი ფორმის სოციალისტური შეჯიბრებანი, ხაზი გაუსვა სსრ კავშირის სამოსტაჟო და სპეციალურ სამშენებლო სამუშაოთა მინისტრმა დეპუტატმა **ბ. ვ. ბაკინმა.** ალაპარაკა რა პირველი ხუთწლედების, დიდი სამამულო ომის წლებში და ომისშემდგომ პერიოდში საბჭოთა მშენებლების გმირული შრომაზე, თანამედროვე სამრეწველო გიგანტების აგებაში მათს მონაწილეობაზე, ორატორმა აღნიშნა, რომ კაპიტალური მშენებლობის ზრდის ესოდენ სწრაფ ტემპი არ ყოფილა და არც არის მსოფლიოს არც ერთი ქვეყანაში. ახლა მშენებლები მთელ თავიანთ ძალ-ღონეს ენთუზიაზმით ახმარენ საიუბილეო წლის გეგმით გათვალისწინებული ახალი სიმძლავრეების ამოქმედებას.

მინისტრმა ხაზი გაუსვა, რომ ახალი კონსტიტუციის პროექტში მსოფლიოში პირველად კანონმდებლობით გამოცხადებულია ადამიანის საარსებო მნიშვნელოვანი უფლება — ბინის უფლება. ამ უფლების გარანტიას იძლევა მძლავრი სახლთსამშენებლო ინდუსტრია, დიდი სახელმწიფო ასიგნებანი.

დღეევანდელ სესიაზე მე ქვეყნის მუშათა კლასის ახალგაზოდა რაზმის, ლენინური კომკავშირის 36 მილიონიანი არმიის წარმომადგენელი ვარ, თქვა სმოლენსკის სელის კომბინატის მქსოველმა დეპუტატმა **გ. მ. ელისეევამ,** ეს მსურს განვაცხადო, რომ ძოელ საბჭოთა ახალგაზრდობის სახელით ერთსულოვნად და მხურვალედ ვიწონებ სსრ კავშირის კონსტიტუციის პროექტს.

კონსტიტუციის პროექტი გამსჭვალულია პარტიის ზრუნვით მოზარდი თაობის მომავლისათვის, ჩვენი შვილების ბედნიერებისათვის. ჩემთვის, ახალგაზრდა დედისათვის, ეს განსაკუთრებით ძვირფასი და ახლობელია. ყველაზე ნორჩი მოქალაქეებისათვის ზრუნვას მე მიხდა ვეუწოდო ცხოვრების უდიდესი სიძართლე. საბჭოეთის ღირსეულ მოქალაქეთა აღზრდა უმნიშვნელოვანესი კონსტიტუციური მოგალეობა, თითოეული საბჭოთა ოჯახის ცხოვრების კანონია.

ორატორმა განაცხადა, რომ კაპიტალისტურ სამყაროში არ შეიძლება არსებობდეს სახელმწიფოსა და საზოგადოების, ქვეყნისა და ოჯახის ინტერესთა ერთიანობა, რადგან ბავშვებისათვის ზრუნვის საძართლიანი და ჰუმანური მოთხოვნები იქ მხოლოდ ცარიელ სიტყვად რჩება. მათს „თავისუფალ სამყაროში“ ბავშვებსაც კი არა აქვთ ბედნიერების უფლება — და ამის შემდეგ ეგრეთ წოდებული უფლებებისა და თავისუფლებების დამცველები ბედავენ რაიმე გვიჩიჩოს, თავს მოგვახვიონ ადამიანის უფლებების დაცვის პრობლემები, რომლებიც სოციალიზმის ქვეყნებში არ არსებობს. საბჭოთა ახალგაზრდობა, ისევე როგორც მთელი ჩვენი ხალხი, გულისწყრომით უცახდებს ამგვარ „კეთილსმსურველებს“: ჩვენ არ გვჭირდება დასავლეთის ცრუ დემოკრატიის ნიმუშები.

სოციალისტური საზოგადოება მშრომელთა საზოგადოებაა, თქვა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს შრომისა და სოციალურ საკითხთა სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარემ დეპუტატმა **ვ. ვ. ლომონოსოვმა.** სავსებით კანონზომიერია, რომ საბჭოთა კონსტიტუციის პროექტი განადიდებს მშრომელ ადამიანს. ჩვენს ქვეყანაში გარანტირებულია ადამიანის ყველაზე საარსებო, ყველაზე უცილებელი უფლება — შრომის უფლება. სოციალური ოპტიმიზმი, ხელოვნდელი დღის რწმენა ჩვენი ცხოვრების წვლილ ღირსშესანიშნავი ნიშნებია.

ორატორმა ხაზი გაუსვა, რომ ახალი კონსტიტუციის პროექტში შრომის უფლება გამდიდრებულია ახალი მნიშვნელობა — პროფესიის, საქმიანობისა და სამუშაოს არჩევის უფლებით. მან ბევრი ყურადღება დაუთმო შრომის პირობების მუდმივი გაუჯობესების, მოხმარების საზოგადოებრივი ფონდებიდან დახმარებისა და შეღავათების ზრდის საკითხებს.

სკკპ ასტრახანის საოლქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა დეპუტატმა **ლ. ა. ბოროდინმა** აღნიშნა, რომ კონსტიტუციის პროექტის საყოველთაო-სახალხო განხილვის დროს მკაფიოდ გამოვლინდა ადამიანთა მისწრაფება იცხოვრონ და იმუშაონ ქვეყნის ძირითადი კანონის, ჩვენი სოციალისტური ცხოვრების წესის მოთხოვნების შესაბამისად.

დეპუტატმა ხაზი გაუსვა, რომ სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუცია ყოველმხრივ ახასიათებს სოციალისტური ცხოვრების წესს. ყოველივე ის, რაც ადამიანს სჭირდება, მისი საქმიანობა და მოთხოვნები, — ყველაფერი გათვალისწინებულია კონსტიტუციით.

ლენინის პარტია, განაცხადა მან, არის მშრომელი ადამიანების ინტერესების, საჭიროებისა და მისწრაფებების მატარებელი და გამტარებელი, ყველა ისტორიული საქმის, ყველა ჩვენი გამარჯვების ალიარებული ხელმძღვანელი, სულისჩამდგმელი და ორგანიზატორი. ამიტომ საბჭოთა ხალხი ერთსულოვნად იწონებს და მიესალმება იმას, რომ ახალ კონსტიტუციაში შეტანილია დებულება ჩვენი პარტიის, როგორც საბჭოთა საზოგადოების წამყვანი და წარმმართველი ძალის შესახებ.

ჩვენს სოციალისტურ საზოგადოებაში ყველაზე პატიოსანი ადამიანი გახდა მშრომელი ადამიანი, კომუნიზმის აქტიური მშენებელი, თქვა ლატვიის სსრ ვილიუსის № 2 სამშენებლო ტრესტის ლენინური ორდენოსანი ბრიგადის ბრიგადირმა დეპუტატმა **ჯ. ა. შილეიკისმა.**

ჩვენს ოესპუბლიკაში მომზდარ ყველა ცვლილებას შესანიშნავად აჯანავს სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის პროექტი. თითოეული მუსიკალური ტონი დამჯერებლად მოწმობს, რომ კონსტიტუციის მომზადება და შემუშავება ნამდვილად დემოკრატიულ ხასიათს ატარებდა, განაცხადა საკელისის კორესპონდენტთან საუბარში ამერიკის შეერთებული შტატების დასავლეთი სანანიროს ახალგაზრდობის მოძრაობის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა **ჯ. გარბმა.** კონსტიტუციის პროექტის განხილვის საყოველთაო-სახალხო ხასიათი, რომელიც საბჭოთა ხელმძღვანელმა აღნიშნა თავის მოხსენებაში, მართლაც რომ გასაოცარია. არც ერთ კაპიტალისტურ ქვეყანაში, რომელიც თავს „დემოკრატიულს“ უწოდებენ, მსგავსი რამ არ ხდება.

საბჭოთა ხალხმ ერთსულოვნად უჭერს მხარს ომის საწინააღმდეგო კანონს და სიჯარად აცხადებს, რომ არასდროს არ იქნება აგრესორი, თქვა შემდეგ ჯ. გარბმა. იგი ესწრაფვის საყოველთაო და სრულ განიარაღებას, და ეს მისწრაფება ისახა განსახილველი პროექტის შესწორებებში. ახალი კონსტიტუცია ასახავს საბჭოთა ხალხის 60 წლის მიღწევებს და ერთმანეთს უსადაგებს საზოგადოების შეცვლილ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ეკონომიკურ დონეს და მის საკანონმდებლო სისტემას.

იაპონიის გაზეთი „მაინიჩი“ ყურადღებას მიაპყრობს იმას, რომ ლ. ი. ბრეჟნევი აკრიტიკებს ზოგიერთ წინადადებას, რომელთა ავტორები აშკარად აჩქარებულან და არ ითვალისწინებენ, რომ ახალი კონსტიტუცია თუმცა განვითარებული, მაგრამ მაინც სოციალიზმის, და არა კომუნიზმის სახელმწიფოს ძირითადი კანონია. ალაპარაკა რა ასეთ შორსმიმავალ წინადადებებზე, დასძენს გაზეთი, მომხსენებელმა თქვა, რომ საკონსტიტუციო კომისიამ განიხილა საბჭოთა მოქალაქეებისაგან მიღებული ყველა შენიშვნა.

სსრ კავშირის ახალ კონსტიტუციას უდავოდ ექნება არა მარტო პრაქტიკული, არამედ თეორიული მნიშვნელობაც, მასში განზოგადებულია საბჭოთა ხალხის მთელი ისტორიული მიღწევები, რომელიც ნათელი მომავლის გზას იკვალავს, განაცხადა შრი ლანკის სახალხო მწერალთა ფრონტის გენერალურმა მდივანმა **გუნასფინა ვიტანემ.** მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ სსრ კავშირის ძირითადი კანონი უაღრესად ღრმაშინაარსიანი დოკუმენტია. მასში აისახა როგორც სოციალისტური წყობილების ზოგადი პრინციპები, ისე განვითარებული სოციალიზმის ძირითადი ნიშან-თვისებები, მისი ჰუმანისტური არსი, საბჭოთა სახელმწიფოს დემოკრატიზმი, ყველაზე ფართო უფლებებითა და თავისუფლებებით აღჭურვილი პიროვნების მდგომარეობა.

ლ. ი. ბრეჟნევის მიერ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოსათვის წარდგენილი მოხსენება საბჭოთა კავშირის ახალი კონსტიტუციის პროექტის შესახებ ლენინური აზროვნების ნიმუშია, განაცხადა პაანამის გაზეთ **„მატუტანის“** დირექტორმა **რაფაელ ნუნიეს სარსავალიამ.** იგი ადასტურებს, რომ **პლანეტის პირველი სოციალისტური სახელმწიფოს ძირითადი კანონი საიმედო ორიენტირად ექნება ყველა ხალხს, რომლებიც ეროვნული და სოციალური განთავისუფლებისათვის იბრძვიან და ბედნიერებისა და სამართლიანობის მოწმენდილი და ნათელი ჰორიზონტებისაკენ მიისწრაფვიან.**

(საკლესი)

ასე აფასებენ

□

დიდებული პერსპექტივა

გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, **რომ სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის პროექტი ჩვენი ქვეყნის საზოგადოებრივობის ყურადღების ცენტრშია. უნარელ მშრომელებზე დიდ შთაბეჭდილებას ახდენს თავი „პოლიტიკური სისტემა“.** მასში ნათქვამია, **რომ სსრ კავშირი საერთო-სახალხო სოციალისტური სახელმწიფოა, რომელიც გამოხატავს მუშათა კლასის, კოლმეურნე გლეხობისა და ინტელიგენციის, ქვეყნის ყველა ერისა და ეროვნების ნებასა და ინტერესებს. ეს საბჭოთა სახელმწიფოს განვითარების თვისებრივად ახალი უფრო მაღალი საფეხურია, ქვეყნისა, რომელიც 60 წლის წინათ შეიქმნა როგორც პროლეტარიატის დიქტატურის სახელმწიფო.**

ახალი კონსტიტუციის პროექტი არა მარტო განამტკიცებს საბჭოთა ხალხის მიღწევებს სამოცი წლის მანძილზე, არამედ რეალურ პერსპექტივასაც უსახავს სოციალიზმისა თვის მებრძოლ ყველა ხალხს.

ლაიოშ ჩეტერკი,
უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის პრეზიდიუმის მდივანი.

შთამაგონებელი სტიმული

სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის პროექტში განსაკუთრებით დ[illegible] ბეჭდილია თავები, რომლებ[illegible] უზრუნველყოფს მოქალაქეებისათვ[illegible] შრომის, ბინის, განათლების, ჯან[illegible] თელობის დაცვის, მოხუცებულობ[illegible] მატერიალური უზრუნველყოფ[illegible] უფლებებს.

მე როგორც მწერალი არაერთხ[illegible] ვყოფილვარ საბჭოთა კავშირში. ყოველთვის საშუალება მქონდა [illegible] კუთარი თვალით მენახა საბჭ[illegible] ადამიანთა ბედნიერი, თავისუფ[illegible] და სისხლსავსე ცხოვრება. ახ[illegible] ახალი კონსტიტუციის პროექტს [illegible] განიხილავენ, საბჭოთა ადამიან[illegible] სამართლიანად უკავშირებენ მას [illegible] მუნეზმისაკენ მემდგომი წინსვ[illegible] გეგმებსა და პერსპექტივებს. მ[illegible] მაგალითი იყო და კვლავაც იქ[illegible] შთამაგონებელი სტიმული ჩვენთ[illegible] ვიეტნამელებისათვის, ყველა ხალ[illegible] სთვის, ვინც თავისი ბედნიერი [illegible] ლინდელი დღისათვის იბრძვის.

ნგუენ ვან ბონგი
ვიეტნამელი მწერალ[illegible]

ეპოქალური დოკუმენტი

ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის ანგარიში

მთელი მსოფლიოს ყურადღების ცენტრშია

საზღვარგარეთის ქვეყნების პოლიტიკური მოღვაწეები, პრესა, რადიო და ტელევიზია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის, საკონსტიტუციო კომისიის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენებას „საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კონსტიტუციის (ძირითადი კანონი) პროექტისა და მისი საყოველთაო-სახალხო განხილვის შედეგების შესახებ“ ახასიათებენ როგორც უმნიშვნელოვანეს ისტორიულ მოვლენას. ამასთანავე ისინი ხაზს უსვამენ, თუ რა უდიდესი საერთაშორისო მნიშვნელობა აქვს მთელი საბჭოთა ხალხის აქტიური მონაწილეობით შემუშავებული კონსტიტუციის დებულებებს. აღნიშნავენ აგრეთვე ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის უდიდეს პირად წვლილს ამ ეპოქალური დოკუმენტის მომზადებაში.

„საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მსოფლიო-ისტორიულ როლის შთამბეჭდავი დადასტურებაა საბჭოეთის ახალი კონსტიტუცია. ამ დოკუმენტს, როგორიც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის, ჩვენი შეგობრისა და ამხანაგის ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევის ხელმძღვანელობით არის შემუშავებული, სრულიად სამართლიანად უწოდებენ კომუნისტური მშენებლობის ეპოქის მანიფესტს, — განაცხადა გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანმა, გეორგ ანინის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარემ **ე. ჰონეკერმა.** — **კონსტიტუცია, რომელიც ხალხმა განხილა და ხალხის ნებას განოხატავს, წითელი ოქტომბრის უდიდეს მიღწევათა განსახიერებაა. იგი მთელი სიცხადით გვიჩვენებს, რომ ადამიანის დემოკრატია, თავისუფლება და ღირსება მხოლოდ სოციალიზმისა და კომუნიზმის დროს არის რეალურად გარანტირებული და შეიძლება ფართოდ ხორციელდებოდეს“.**

„სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე სესიაზე საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ხელმძღვანელის ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენება ახლა მსოფლიო საზოგადოებრიობის ყურადღების ცენტრში დგას, — წერს ბულგარული „რაბოტნიჩესკო დელო“. — ამხანაგ **ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენება საბჭოთა საზოგადოების განვითარების პერსპექტივების ღრმა მარქსისტულ-ლენინური ანალიზის მკაფიო ნიმუშს წარმოადგენს.** ეს ამის კიდევ ერთი დადასტურებაა, რომ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია ხამდვილად ლენინურად წარმართავს მასების ენერგიას კომუნისტური მშენებლობის ამოცანების გადასაწყვეტად“.

საბჭოთა ადამიანების მიერ სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის პროექტის საყოველთაო-სახალხო განხილვა და მოწონება ნათლად მოწმობს, რომ ხალხი ფართოდ აღიარებს ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის ღვაწლს ამ უთვალსაჩინოესი დოკუმენტის მომზადებაში, რომელსაც ისტორიული მნიშვნელობა აქვს, განაცხადა ლაოსის სახალხო-რევოლუციური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა, ლაოსის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილემ **ფუმი ვონგვიჩიტმა.** ახალი საბჭოთა კონსტიტუციის პროექტი ითვალისწინებს იმ უდიდეს პოზიტიურ ცვლილებებს, რომლებიც საბჭოეთში მოხდა მოქმედი კონსტიტუციის მიღებიდან განვლილ წლების მანძილზე. **იგი არა მარტო ამკვიდრებს საკანონმდებლო წესით საბჭოთა საზოგადოების განვითარებაში მიღწეულ პროგრესს, არამედ სახავს კიდევ საბჭოთა სახელმწიფოსა და სოციალისტური დემოკრატიის შემდგომი განვითარების ფართო, მეცნიერულად დასაბუთებულ პერსპექტივებს.**

დიდი ინტერესითა და ყურადღებით შეხვდა ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენებას ამერიკის საზოგადოებრიობა. ეს დოკუმენტი დამაჯერებლად მოწმობს, რომ კონსტიტუციის მომზადება და შემუშავება ხამდვილად დემოკრატიულ ხასიათს ატარებდა, განაცხადა საკელისის კორესპონდენტთან საუბარში ამერიკის შეერთებული შტატების დასავლეთი სანანიროს ახალგაზრდობის მოძრაობის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა **ჯ. გარბმა. კონსტიტუციის პროექტის განხილვის საყოველთაო-სახალხო ხასიათი, რომელიც საბჭოთა ხელმძღვანელმა აღნიშნა თავის მოხსენებაში, მართლაც რომ გასაოცარია. არც ერთ კაპიტალისტურ ქვეყანაში, რომელიც თავს „დემოკრატიულს“ უწოდებენ, მსგავსი რამ არ ხდება.**

**საბჭოთა ხალხმ ერთსულოვნად უჭერს მხარს ომის საწინააღმდეგო კანონს და სი

საკლესიო
მსოფლიოს ამბები
ტელეტაიპი გადმოგვცემს

გენერალური ასამბლეის 32-ე სესია

დაძაბულობის შენელება დროის მოთხოვნაა

ნიუ-იორკი, 5 ოქტომბერი. (საკ-დესი). საბჭოთა კავშირის ახალი წინადადებანი, რომლებიც ითვალისწინებენ საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების გაღრმავებასა და განმტკიცებას და ატომური ომის საფრთხის თავიდან აცილებას, გამალებული შეიარაღების ალაგმასა და განიარაღებას, კვლავ მთავარი თემაა ბევრი დელეგატის გამოსვლისა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XXXII სესიაზე. საბჭოთა ინიციატივები შეესაბამებიან პოლიტიკური კლიმატის შემდგომი გაჯანსაღების, პოლიტიკური დაძაბულობის შენელების საბჭოდრო დაძაბულობის შენელებით შევსების კეთილმობილური მიზნების — ასეთია ბევრი სახელმწიფოს დელეგაციების აზრი.

„გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა უზრუნველყოს დაძაბულობის შენელების პროცესის შემდგომი განვითარება და განმტკიცება, მიანიჭოს მას შეუქცევადი სასიათი, იმსნას კაცობრიობა თერმოატომური ომის საფრთხისაგან, — განაცხადა ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ბ. ძნოუპქმა. — აი რატომ არის, რომ ჩეხოსლოვაკიამ მხურვალედ მოიწონა და მთლიანად დაუჭირა მხარი სსრ კავშირის ინიციატივებს, რომლებიც მიზნად ისახავენ ატომური იარაღის გამოცდის საყოველთაო და მთლიან შეწყვეტას. მან აგრეთვე მოითხოვა, რომ ინდოეთის ოკეანე გადაიქცეს მშვიდობის ზონად, ძოისპოს იქ უცხოეთის ხამხედრო ბაზები, რომლებიც, როგორც მან თქვა, შეიძლება აგრესიული მიზნებით გამოიყენონ.

ბევრი ქვეყნის წარმომადგენლები თავიანთ გამოსვლებში აღნიშნავენ, რომ დროული და აქტიურია ახალი საბჭოთა წინადადებანი, რომლებიც ითვალისწინებენ მთელ მსოფლიოში მშვიდობის შენარჩუნებას და განმტკიცებას.

„კომუნისტის“ ინტერვიუ

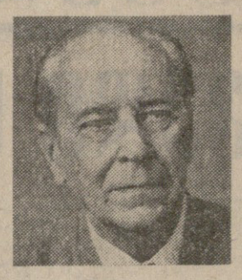

აკადემიკოსი დ. ლიხაჩოვი:

შეხვედრები ... სასარგებლო იყო

ამ დღეებში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა და სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის რუსული ლიტერატურის ინსტიტუტმა (პუშკინის სახლი. ლენინგრადი) თბილისში გამართეს სიმპოზიუმი — „ძველი რუსული ლიტერატურის სამი დღე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში“, რომელშიც მონაწილეობდნენ ცნობილი ლენინგრადელი და თბილისელი ძეცნიერი ფილოლოგები. გაზეთ „კომუნისტის“ კორესპონდენტმა ინტერვიუ სთხოვა სიმპოზიუმის ერთ-ერთ მონაწილეს, გამოჩენილ საბჭოთა მეცნიერს, რუსული ლიტერატურის დიდ სპეციალისტს აკადემიკოს დ. ს. ლიხაჩოვს. ქვემოთ ვბეჭდავთ მეცნიერის ნაუბარს.

— საქართველოში ჩვენი კოლეგების ჩამოსვლის მიზანი იყო მეცნიერული ნიადაგი მოგვემზადებინა ძველ რუსულ მწერლობასთან და კულტურასთან მომიჯნავე კულტურულ სამყაროთა მთლიანობაში შესწავლისათვის.

ძველი რუსული კულტურისათვის ამ მხრივ სიკეთეები მნიშვნელობისაა დასავლეთით სლავური სამყარო და ბიზანტია, სამხრეთით — უძველესი ქრისტიანული კულტურის „ჯერა — საქართველო.

ძველი რუსული მწერლობის ზოგიერთი კანონზომიერებისა და თავისებურების გაგაზრებაში ძველი ქართული მწერლობის მნიშვნელობა ძალზე დიდია.

სამწუხაროდ, ამ დიდ საქმეში ხელს გვიშლის ქართული კულტურის საძყაროს სუსტი ცოდნა, რაც ჩვენი მხრივ ქართული ენის უცოდინარობის შედეგია. ეს ხარვეზი ადვე უნდა გამოსწორებულიყო. იმედი მაქვს, რომ ჩვენში აღმოჩნდებიან ახალგაზრდა ფილოლოგები, რომლებიც საკანგებოდ შეისწავლიან ქართულ ენასა და კულტურას ამ თვალსაზრისით.

ამ მიზნით, ეფიქრობთ, შეკარჩითან ლენინგრადის ახლად კურსდამთავრებულები და გამოვგზავნით სტაჟირებისათვის საქართველოში. ამ ახალგაზრდების მიდრეკილების მიხედვით ისინი სტაჟირებას გაიელიან ან თბილისის უნივერსიტეტში, ან ლიტერატურის ინსტიტუტში, ან ხელნაწერთა ინსტიტუტში. სწორედ აქ მუშაობენ აკადემიკოსი ალ. ბარამიძე, პროფესორები ლ. მენაბდე, ელ. მეტრეველი და სხვები.

ეს მოხდება იმის შემდეგ, რაც ისინი ლენინგრადშივე სერიოზულად შეისწავლიან ქართულ ენას. ამის შემდეგ, ჩვენ ოფრო ორმად და სერიოზულად შეიარაღებით საერთო თემის დამუშავებას.

ძველ ქართულ და რუსულ კულტურათა შესწავლის საეროში მეცნიერულ ძიებათა ეფექტიანი ასპარეზია გადაშლილი. ისეთი საშუალებისათვის არამც და არამც არ უნდა შემოვიფარგლოთ შემთხვევითი და წვრილმანი საკითხებით.

ძველი ქართული და რუსული ლიტერატურების ურთიერთობის შესწავლის საკითხს ახალმა მკვლევარებმა მთელი თავიანთი ცხოვრება უნდა მეიძღვნან, თუნდაც ისე, როგორც ეს პროფესორმა ვ. შალუტმა გვიჩვენა.

თანამედროვე კულტურის დონე და სულიერი ამოცანები მასტიმულირებელი საწყისი უნდა იყოს ძველ საძყაროში შეჭრისათვის. ეს ამოცანა კი სრულფასოვნად მაშინ გადაწყდება, როდესაც თანამედროვე მკვლევარს კარგად ექნება გამახვილებული ისტორიზმის გრძნობა და ისტორიული მიდგომის ალეო. ისტორია ხომ დედაა ჭეშმარიტებისა!

და „ბიდვ ერთი... ძველი ქართული და რუსული კულტურის ხეზეა თანამედროვე მეცნიერული აზროვნების დონეზე მხოლოდ მას შემდეგ იქნება სრულფასოვანი. როდესაც გავარკვევთ ყველა დროის „კულტურის საერთო მნიშვნელს, კერძოდ, ადამიანის, პიროვნების ხვედრისა და რაობის პრობლემას. თუ პიროვნების „ინკიფიცია არ გავარკვეთეთ, ვერავითარ შემთხვევაში ვერ შევიმეშვებთ წარმოდგენას „კულტურის ვერცერთი პერიოდის ენასა და მხატვრული სტილის თავისებურებაზე.

ჩემთვის ძალზე სასიამოვნო იყო საქართველოში არა მარტო ძველ „ოლეგებთან შეხვედრა, არამედ მეცნიერთა ახალი თაობის გაცნობაც. საკმარისია დავასახელო რ. სირაძე, გ. ფარულავა, მ. ვიგანიშვილი, ლ. გრიგოლაშვილი, გ. გაჩეჩილაძე და სხვ.

ჩემი „ყურადღება მიიქცია რ. სირაძის უკანასკნელმა გამოკვლევებმა, რომლებიც ძველი ქართული მწერლობისა და ესთეტიკის ფართოდ განხილვის ცდად მომაჩნია.

ჩემთვის სასიამოვნო სიახლე იყო იმის გაგება, რომ საქართველოშიც მუშავდება ისეთი სერიოზული თანამედროვე მეცნიერული პრობლემა. ბაროკო, როგორც თავის ნაშრომებში გ. გაჩეჩილაძემ გვიჩვენა, მოიცავს ქართული კულტურის საშყაროსაც. და არა მხოლოდ ქართულს.

ეს სავსებით „კანონზომიერია, რადგან „რენესანსის შემდგომი ევროპის, ქართული „კულტურაც საშყაროს ესთეტიკური შეგრძნების ამ „კრიზისის ხასიათებრივი, რომელიც ბაროკოსთვისაა ტიპიური. [illegible] ინგლისის [illegible] „ლიტერატურის“ სათაურ[illegible] ესთეტიკისთვის ტიპიურ ანტინომიას.

ბაროკოს პრობლემას მნიშვნელობა აქვს ყველა ევროპული ლიტერატურისათვის და უდავოდ ადასტურებს, რომ ქართული ლიტერატურა ვითარდებოდა ევროპული და აღმოსავლური ლიტერატურისა და „კულტურის ფართო ნაკადში. გარდა ამისა ქართული ბაროკოს პრობლემას დიდი თეორიული მნიშვნელობა აქვს და საშოალებას გვაძლევს უფრო ღრმად გავიგოთ „ბაროკობის ესთეტიკური განვითარების ბუნაგენი.

თბილისის სიმპოზიუმმა მაღალ მეცნიერულ დონეზე ჩაიარა. ახლა, როდესაც სიმპოზიუმი უკვე დამთავრდა, ქართველი და რუსი „ოლეგები ერთმანეთს ეითხოვენით აქ აღძრული საკითხებისა და დაპირებების შემდგომი გაღრმავების სულისკვეთებით.

დასასრულ აკადემიკოსმა დ. ლიხაჩოვმა ჩვენს კორესპონდენტს უთხრა:

„სულითა და გულით ვუსურვებ „კომუნისტის“ მკითხველებს დიდ ბედნიერებას, რომელსაც სიკეთე და მთელი ხალხის საკეთილდღეო თავდადებული შრომა იძლევა“.

სოციალიზმის ქვეყნებში

გდრ: რესპუბლიკის დღე

შვიდ ოქტომბერს გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მშრომელები აღნიშნავენ რესპუბლიკის დღეს. 28 წლის წინათ მსოფლიომ შეიტყო გერმანიის ისტორიაში პირველი მუშათა და გლეხთა სოციალისტური სახელმწიფოს დაბადება.

განვლილი თითქმის სამი ათწლეულის მანძილზე სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში მოპოვებულმა თვალსაჩინო წარმატებებმა დიდი ავტორიტეტი მოუპოვა რესპუბლიკას საერთაშორისო სარბიელზე. მას ამყარად ურთიერთობა აქვს მსოფლიოს 120 ქვეყანასთან. სოციალისტური საზოგადოების მშენებლობის ფართო გზაზე გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკას მუდამ მხარში ედგა საბჭოთა კავშირი. რესპუბლიკის გამოცხადების 28-ე წლისთავი და დიდი ოქტომბრის მე-60 წლისთავი ორი მომმე ხალხის დღესასწაულია — ასე ფიქრობენ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მშრომელები. 1917 წელი რომ არა, არც 1949 წელი იქნებოდა, ამბობენ ისინი.

სურათებზე: (მარჯვნივ) საბჭოთა ტურისტები ბერლინის ქუჩებში. (მარცხნივ) დედაქალაქი ერთ-ერთ ახალ მიკრორაიონში.

საკლესიო ფოტო.

ოლიმპიადა ბელგრადში

ბელგრადი, 5 ოქტომბერი. (საკ-დესი). იუგოსლავიის სოციალისტური ფედერაციული რესპუბლიკის პრეზიდენტმა, იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირის თავმჯდომარემ ი. ბროზ ტიტომ მიიღო იტალიის კომპარტიის გენერალური მდივანი ე. ბერლინგუერი, რომელიც აქ ყოფილა იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირის ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის მოწვეთ.

როგორც ტანიუგის საინფორმაციო სააგენტო აცნობებს, მეგობრული საუბრის ფარგლებში ერთმანეთს გაუზიარეს აზრი საკითხებზე, რომლებიც ეხება საერთაშორისო პრობლემებს, მდგომარეობას საერთაშორისო კომუნისტურ და მუშათა მოძრაობაში. აგრეთვე იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირისა და იტალიის კომპარტიის, იუგოსლავიის სოციალისტური ფედერაციული რესპუბლიკისა და იტალიის თანამშრომლობის საკითხებზე.

მდგომარეობა განგლადეშში

დაკა, 5 ოქტომბერი. (საკ-დესი). ბანგლადეშის კომუნისტურმა პარტიამ გამოაქვეყნა განცხადება გადატრიალების იმ წარუმატებელი ცდის გამო, რომელიც გასულ კვირაში მოახდინა უმცროსი ოფიცერთა ჯგუფმა.

„ეს ამბები, — ნათქვამია განცხადებაში, — მოხდა შინაური რეაქციისა და იმპერიალისტური წრეების მხრივ წაქეზების შედეგად, რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ჩვენს დამოუკიდებლობასა და სუვერენიტეტს“.

კომპარტიამ მჭიდრო შეეკავშირებისა და ერთიანობისაკენ მოუწოდა ქვეყნის მთელ პატრიოტულ ძალებს, რომლებიც ერთგული დამოუკიდებლობის საფარაჯზე დგანან.

დედაქალაქსა და მთელ რიგ დიდ ქალაქებში გაიმართა მასობრივი მიტინგები და დემონსტრაციები, რომლითაც მონაწილეებმა მოითხოვეს მკაცრად დასჯონ გადატრიალების წარუმატებელი ცდის მოთაფენი. მარტო უდიდეს საზღვაო ნავსადგურ ჩიტაგონგში მუშების მასობრივ დემონსტრაციებში, რომლებიც პროფკავშირული გაერთიანების მუშათა ეროვნული კომიტეტის ინიციატივით მოეწყო, მონაწილეობა მიიღო 70 ათასმა მეტმა კაცმა.

დაკაში ქვეყნის პრეზიდენტის ზიაურ რაჰმანის თავმჯდომარეობით გაიმართა ბანგლადეშის საკონსულტაციო საბჭოს (მთავრობის) სხდომა, რომელზეც აღინიშნა, რომ საჭიროა ქვეყნის ეროვნული დამოუკიდებლობისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება.

განაჩენი გადასინჯეს

ვაშინგტონი, 5 ოქტომბერი (საკდესი). ამერიკის შეერთებული შტატების საოლქო სასამართლოს ფედერალურმა მოსამართლემ ჯ. სირიკამ მიიღო გადაწყვეტილება შეუმციროს პატიმრობის ვადები „უოტერგეიტის სკანდალის“ მთავარ მონაწილეებს — იუსტიციის ყოფილ მინისტრს ჯ. მიტჩელსა და პრეზიდენტ ნიქსონის ყოფილ თანაშემწეებს ჯ. ერლიხმანსა და რ. ჰოლდემანს.

„უოტერგეიტის სკანდალი“ რომელიც ამერიკის შეერთებულ შტატებში პოლიტიკური კორუფციის, ინტრიგებისა და ხელისუფლებისათვის ბრძოლის სიმბოლოდ გადაიქცა, მოხდა 1972 წელს, როცა „უცნობ პირთა“ ჯგუფმა სცადა მისაყურადებელი მოწყობილობა დაედგა დემოკრატიული პარტიის შტაბ-ბინაში. მხილების შედეგად პრეზიდენტი რ. ნიქსონი იძულებული გახდა გადამდგარიყო. მიტჩელს, ერლიხმანსა და ჰოლდემანს სასამართლომ მიუსაჯა ორნახევრიდან 8 წლამდე პატიმრობა. ახლა კი ჯ. სირიკის გადაწყვეტილებით ეს ვადები შემცირებულია 1-4 წლამდე. ეს იმას ნიშნავს, რომ ერლიხმანი შეიძლება გათავისუფლონ უკვე ოქტომბრის დამლევს, ხოლო მიტჩელი და ჰოლდმანი 1978 წლის ივნისში.

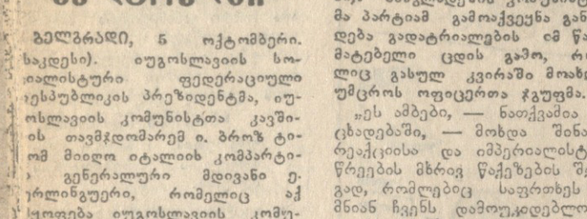

ოლიმპიადა ბელგრადში

ბელგრადი, 5 ოქტომბერი. (საკ-დესი). ბანგლადეშის კომუნისტურმა პარტიამ გამოაქვეყნა განცხადება გადატრიალების იმ წარუმატებელი ცდის გამო, რომელიც გასულ კვირაში მოახდინა უმცროსი ოფიცერთა ჯგუფმა.

„ეს ამბები, — ნათქვამია განცხადებაში, — მოხდა შინაური რეაქციისა და იმპერიალისტური წრეების მხრივ წაქეზების შედეგად, რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ჩვენს დამოუკიდებლობასა და სუვერენიტეტს“.

კომპარტიამ მჭიდრო შეეკავშირებისა და ერთიანობისაკენ მოუწოდა ქვეყნის მთელ პატრიოტულ ძალებს, რომლებიც ერთგული დამოუკიდებლობის საფარაჯზე დგანან.

დედაქალაქსა და მთელ რიგ დიდ ქალაქებში გაიმართა მასობრივი მიტინგები და დემონსტრაციები, რომლითაც მონაწილეებმა მოითხოვეს მკაცრად დასჯონ გადატრიალების წარუმატებელი ცდის მოთაფენი. მარტო უდიდეს საზღვაო ნავსადგურ ჩიტაგონგში მუშების მასობრივ დემონსტრაციებში, რომლებიც პროფკავშირული გაერთიანების მუშათა ეროვნული კომიტეს ინიციატივით მოეწყო, მონაწილეობა მიიღო 70 ათასმა მეტმა კაცმა.

დაკაში ქვეყნის პრეზიდენტის ზიაურ რაჰმანის თავმჯდომარეობით გაიმართა ბანგლადეშის საკონსულტაციო საბჭოს (მთავრობის) სხდომა, რომელზეც აღინიშნა, რომ საჭიროა ქვეყნის ეროვნული დამოუკიდებლობისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება.

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი გ ა დ ა ს ი ნ ჯ ს ე ს

ვაშინგტონი, 5 ოქტომბერი (საკდესი). ამერიკის შეერთებული შტატების საოლქო სასამართლოს ფედერალურმა მოსამართლემ ჯ. სირიკამ მიიღო გადაწყვეტილება შეუმციროს პატიმრობის ვადები „უოტერგეიტის სკანდალის“ მთავარ მონაწილეებს — იუსტიციის ყოფილ მინისტრს ჯ. მიტჩელსა და პრეზიდენტ ნიქსონის ყოფილ თანაშემწეებს ჯ. ერლიხმანსა და რ. ჰოლდემანს.

„უოტერგეიტის სკანდალი“ რომელიც ამერიკის შეერთებულ შტატებში პოლიტიკური კორუფციის, ინტრიგებისა და ხელისუფლებისათვის ბრძოლის სიმბოლოდ გადაიქცა, მოხდა 1972 წელს, როცა „უცნობ პირთა“ ჯგუფმა სცადა მისაყურადებელი მოწყობილობა დაედგა დემოკრატიული პარტიის შტაბ-ბინაში. მხილების შედეგად პრეზიდენტი რ. ნიქსონი იძულებული გახდა გადამდგარიყო. მიტჩელს, ერლიხმანსა და ჰოლდემანს სასამართლომ მიუსაჯა ორნახევრიდან 8 წლამდე პატიმრობა. ახლა კი ჯ. სირიკის გადაწყვეტილებით ეს ვადები შემცირებულია 1-4 წლამდე. ეს იმას ნიშნავს, რომ ერლიხმანი შეიძლება გათავისუფლონ უკვე ოქტომბრის დამლევს, ხოლო მიტჩელი და ჰოლდმანი 1978 წლის ივნისში.

ჰრეტენდენტთა ნახევარფინალური

დანებდა თამაშის გასუასლებლად

ანგარიშია 6:5 ჩიბურდანიძის სასარგებლოდ

მეთერთმეტე პარტიაში ჩიბურდანიძემ ძველინდურ დაცვას მიმართა, რომელიც მას კარგად აქვს შესწავლილი. მეტოქეებმა გაითამაშეს ვარიანტი, რომელსაც ყველა თეორიულ სახელმძღვანელოში შეხვდებთ.

შუა პარტიაში ჩიბურდანიძემ ძლიერად ითამაშა და აშკარად აჯობა მეტოქეს. ლაზიერების გაცვლის შემდეგ იგი ეტლით შეიჭრა ლაზიერის ფრთაზე და მთლიანად შებოჭა მეტოქის ძალები. შემდეგ მან წამოიწყო მანევრი მეფით, რომელიც გაბედულად გადაისროლა მეტოქის ბანაკში. ახმილოვსკაია მეტად მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდა. მან წააგო პაიკი და ამასთან ერთად მეფეც დაუცველი აღმოჩნდა. ჩიბურდანიძე ბოლომდე ძლიერად და თანმიმდევრულად თამაშობდა, ყველაფერ ამას მოჰყვა თეთრების განლაგების შემდგომი დასუსტება და მან პარტია სავსებით მოსაგებ პოზიციაში გადადო.

აი ეს პარტიაც:

ახმილოვსკაია — ჩიბურდანიძე

ძველინდური დაცვა

1. d4 ∂f6 2. ∂f3 g6 3. g3 ¿g7 4. ¿g2 0-0 5. 0-0 d6 6. c4 ∂c6 7. d5 ∂a5 8. ∂fd2 c5 9. ∂c3 e5 10. a3 b6 11. b4 ∂b7 12. ¿ab1 ∂g4 13. h3 ∂h6 14. ∂de4 f6 15. ¿d2 ∂f7 16. bc ∂:c5 17. ∂:c5 bc 18. e4 ¿h6 19. ¿:h6 ∂:h6 20. ¢a4 ∂f7 21. ∂b5 f5 22. ef ¿:f5 23. ¢b2 ¢d7 24. ∂c3 ¢:a4 25. ∂:a4 ¿ab8 26. ¿a1 ¿d7 27. ¿:b8 ¿:b8 28. ∂c3 ¢b3 29. ∂d1 ∂g7 30. ∂e3 ∂f6 31. ¿a2 ¿f5 32. h4 ∂h6 33. ¿f3 ¿b1 34. ¿a1 ∂f5 35. ¿d1 ¢b2 36. ¿a4 ∂:e3 37. fe ∂g5 38. ¿b7+ ∂g4 39. a4 ¿d3 40. a5 ∂g:e3 აქ პარტია გადადო.

ბ. ბამრეკელი.

ვ. მოგლიძის მემორიალზე

ბუენოს ვ. გოგლიძის მემორიალის მეორე ტურში რადვემა მოუგო გურგენიძეს, ზაინიკამ — როდრიგესს, სეკეიმ — მნაცაკანიანს, გიპსლისმა შავებით — კაიმაუოს. დანარჩენი პარტიები გადადო.

ჰოკეი

მეორე ჯერის სიურპრიზები

დაიწყო სსრ კავშირის უძლიერეს ჰოკეისტთა გუნდების საკავშირო ჩემპიონატი. და თუ გათამაშების პირველი დღე ნორმალურად დამთავდა, მეორე ტურში პირველი სუსაცეები მოდა — საკუთარ მოედანზე ვოსკრესენსკია „ხიმიკმ“ დაამარცხა მოისხანე მეტოქე, ქვეყნის მოგალგზის ჩემპიონი — ცსკა. მატჩის ანგარიშია 3:2 (1:1, 1:0, 1:1). მოსკოვში კი სტუმრებმა — სვერდლოვსკის „ავტომობილისტმა“ პოკეიტენმა, ოთმ ეტაკეან, გაანადგურეს ორანკალი სახელგანთქმული „სპარტაკი“ — 9:1 (4:0, 2:0, 3:1).

ტენვარჯიში

შაკოვნიკოვა და ბარაკლოვი

მინსკში სსრ კავშირის თასზე საკალდებულო პროგრამების შესრულეკის შემდეგ დაწინაურდნენ როტაციული 16 წლის ოლეგ ნატალია შაპოშნიკოვა და ევოოპის ჩემპიონი მოსკოველი ვლადიმერ ბარაკლოვი. შაპოშნიკოვამ 36,95 ქულა დააგროვა, ბარაკლოვმა ექვს სახეობაში — 55,55 ქულა.

კალათბურთი

ვარშავის ტურნირზე

თბილისის „დინამოს“ კალათბურთელებმა წარმატებით დაიწყეს სოციალისტური ქვეყნების მონათესავე სპორტული ორგანიზაციების გუნდების ტურნირი, რომელიც ვარშავაში მიმდინარეობს.

სტარტზე თბილისელებმა დამამარცხეს „ლეგსკი-სპარტაკი“ (სოფია) — 112:92 (51:39) და ბუქარესტის „დინამო“ — 83:82 (27:40). ორივე შეხვედრაში თავი გამოიჩინეს გუნდის ლიდერებმა — ქორქიამ და დერიუგინმა. პირველ მატჩში მათ აქტივებია შესაბამისად 28 და 22 ქულა, მეორეში — 24 და 23.

განსაკუთრებით დრამატულად წარიმართა ასპარეზობა ბუქარესტის დინამოელებთან, რომლებიც ერთხელ 15 ქულითაც კი იყვნენ წინ, მაგრამ თბილისელებმა შეძლეს არა მარტო ხელთ ეგდოთ ინიციატივა და ბოლო წუთებზე გაეთანაბრებინათ ანგარიში, არამედ მოეგოთ კიდეც.

ტურნირში გამოდიან აგრეთვე პოლონეთის გუნდები — „ვიბერეი“ და „ვისლა“, აგრეთვე ჩეხოსლოვაკიის „რუდე გვეზდა“.

ასუჯრელიან დაფებთან

სოხუმში დაიწყო საბჭოთა კავშირის მესამე ჩემპიონატი ასუჯრედიან შაშში ქალთა შორის, რომელშიც მონაწილეობს ქვეყნის 16 უძლიერესი ოსტატი. ოქროს medალებსა და საპრიზო ადგილებს ერთმანეთს ეცილება მსოფლიოს ჩემპიონი მოსკოველი ე. მიხაილოვსკაია, სსრ კავშირის ჩემპიონი ვილნიუსელი ლ. ტრაკინა და სხვა წამყვანი ოსტატები. ჩვენი რესპუბლიკის ღირსებას იცავს საქართველოს ჩემპიონი, 15 წლის მ. მოსიძე. გაიმართა პირველი ტური. მსოფლიოს ჩემპიონმა ე. მიხაილოვსკაიამ ფრედ დაამთავრა ზეზეოდრა ლენინგრადელ ი. სპასკაიასთან, მ. მოსიძე ყაიმზე შეუთანხმდა ვილნიუსელ ქ. სოკოლაუსკაიტეს, ქვეყნის ჩემპიონმა ლ. ტრაკინამ დაამარცხა გორკელი ა. ლაზარევა, რიგელმა რ. სვირეფსკამ — ლენინგრადელი გ. კუზნეცოვა.

აპატიეს და...

რეგულარულ ჩვენი გაზეთის მკითხველებმა იციან, ევროპის ქვეყნების თასების მფლობელთა თასის მეთექვსმეტედფინალური პირველ მატჩში „სენტ-ეტიენთან“ ინგლისის „მანჩესტერ-იუნაიტედის“ ასპარეზობის დროს საფრანგეთში ჩასულმა ბრიტანელმა ქომაგებმა ისე იხეიფეს, რომ უეფას ხელმძღვანელობამ გთამაშებიდან გარიცხა მათი კლუბი.

მაგრამ შემდეგ მან დისკვალიფიკაცია შეცვალა ფულადი ჯარიმით და გადაწყვეტილებით — საპასუხო მატჩი გამართულიყო მანჩესტერიდან ხულ ცოტა 200 კილომეტრის დაშორებით. ასეთი მოედანიც გამოინახა — ქალაქ პლიმუტში.

საპასუხო მატჩი მოიგო „მანჩესტერ-იუნაიტედმა“ — 2:0 (1:0) და მერვედფინალში გავიდა.

რედაქტორი

დ. მეჯლიშვილი.

1966 წლის სახელმწიფო 3-პროცენტიანი შინაგანი მოგებიანი სესხი

ქალაქ კიევში 1977 წლის 30 სექტემბერს გამართული 90-ე მოგებათა ტირაჟის

ოფიციალური ცხრილი

მოგება ხვდა სესხის სამოცდაცხრაგე თანრიგის სერიებისა და ობლიგაციების შემდეგ ნომრებს:

სერიის №№	ობლიგაციის №№	მოგების ოდენობა მანეთობით	სერიის №№	ობლიგაციის №№	მოგების ოდენობა მანეთობით	სერიის №№	ობლიგაციის №№	მოგების ოდენობა მანეთობით
100159	1—50	40	136156	21*)	500	166010	39*)	2500
100781	1—50	40	136498	36*)	500	166637	1—50	40
102441	1—50	40	136708	20*)	2500	166904	03*)	500
102869	1—50	40	137253	03*)	2500	168407	08*)	5000
102893	25*)	500	138152	1—50	40	168885	07*)	500
103017	50*)	500	138768	18*)	500	170038	29*)	500
103692	16*)	500	138787	06*)	500	170152	34*)	500
104362	1—50	40	138879	1—50	100	170334	38*)	500
105414	07*)	500	138883	02*)	500	171309	45*)	500
105486	38*)	1000	139558	1—50	40	171417	50*)	500
106958	25*)	500	139713	06*)	500	171500	1—50	40
107965	1—50	40	141434	1—50	100	172138	34*)	1000
108258	41*)	500	142120	01*)	500	172253	1—50	40
108933	08*)	500	142193	1—50	40	172394	07*)	500
109248	33*)	500	142629	1—50	100	174152	1—50	100
109413	21*)	500	143545	50*)	500	175584	06*)	1000
109721	1—50	40	143729	1—50	40	175966	1—50	40
109813	36*)	500	145207	1—50	40	177282	1—50	40
110281	17*)	500	145653	50*)	500	177714	01*)	500
110410	1—50	100	146906	19*)	500	177756	1—50	100
110448	33*)	500	147209	43*)	500	178699	36*)	500
110587	30*)	500	147375	13*)	500	180119	44*)	500
110979	06*)	500	147684	02*)	500	180224	28*)	500
111521	1—50	100	148040	24*)	500	180453	21*)	500
111856	02*)	500	148554	1—50	40	180459	1—50	40
112510	49*)	1000	149198	18*)	500	180901	41*)	1000
112983	1—50	100	151368	36*)	500	181128	29*)	500
113418	08*)	500	151426	05*)	1000	181686	37*)	500
114808	1—50	100	151775	47*)	500	181888	1—50	40
114986	43*)	1000	151854	1—50	40	182842	31*)	1000
115521	20*)	500	152483	11*)	500	183340	19*)	500
115585	1—50	40	153828	35*)	500	183880	45*)	2500
116430	50*)	500	154047	13*)	500	187222	23*)	500
116967	1—50	100	154101	1—50	40	187827	26*)	1000
118600	24*)	500	154253	45*)	500	188139	1—50	100
119649	47*)	1000	154488	25*)	1000	188585	31*)	1000
119904	30*)	500	154730	42*)	500	188645	1—50	40
120205	20*)	500	155495	45*)	500	188794	15*)	1000
121054	1—50	40	155654	05*)	500	189124	31*)	2500
121320	32*)	500	156267	29*)	500	189773	25*)	500
121556	19*)	500	156277	23*)	500	191056	04*)	500
121899	48*)	500	156932	01*)	500	191391	06*)	500
122903	44*)	500	157161	21*)	500	191455	1—50	40
124430	48*)	500	157438	03*)	1000	192110	1—50	40
125373	21*)	1000	157597	1—50	40	192739	44*)	1000
127266	15*)	1000	157773	1—50	100	193809	06*)	500
127272	14*)	500	158266	18*)	500	194341	48*)	500
127552	1—50	40	158433	03*)	500	194871	11*)	500
127695	11*)	500	158870	1—50	40	195757	26*)	1000
127887	01*)	500	158894	25*)	500	195968	23*)	500
128825	27*)	500	160430	27*)	500	196412	1—50	40
128834	43*)	500	162540	1—50	100	196909	1—50	40
129252	1—50	40	162635	39*)	500	197133	30*)	500
129704	09*)	1000	162851	31*)	500	197203	35*)	500
130084	36*)	500	163075	28*)	500	197728	19*)	500
130748	1—50	100	163360	47*)	500	197809	33*)	500
131024	35*)	500	164030	1—50	40	198111	39*)	500
131995	32*)	500	164232	13*)	500	198160	37*)	5000
132123	1—50	40	164392	04*)	500	198490	09*)	500
133468	1—50	40	164837	04*)	500	198554	1—50	40
134027	1—50	100	164942	42*)	500	198809	45*)	500
134780	19*)	500	165036	14*)	1000	199429	14*)	500
135770	36*)	500	165068	41*)	500			

*) ამ სერიის ობლიგაციების დანომრნენ 49 ნომერს ხვდა 40 მანეთი მოგება თითოეულს.

ცხრილში ნაჩვენებია ოცმანეთიანი ობლიგაციების მოგებანი.

ათმანეთიანი ობლიგაციებიდან გაიცემა მოგების ნახევარი.

მოგების თანხაში შედის მოგებული ობლიგაციის ნომინალური ღირებულება.

ეს ცხრილი ოფიციალური დოკუმენტია, რომელითაც შემნახველი საელოიები გასცემენ მოგებას დადგენილი წესით, გაზეთის მომდევნო ნომრის მიღების შემდეგ.

მოგებათა ტირაჟის მომწყობი კომისიის თავმჯდომარე კიევის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ა. ე. ფარლოვი.

კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი ლ. პ. ესინა.

თბილისის ვ. ი. ლენინის სახელობის „დინამოს“ სტადიონი

(აკ. წერეთლის პროსპ. № 2).

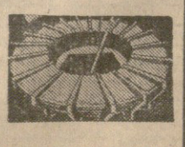

ფეხბურთი

8 და 9 ოქტომბერს

საქართველოს ალკ თბილისის საქალაქო კომ